

2024 Jar Tavasz

Magazín

Leo Express

SK

Téma

Na krídlach
dravcov

Destinácia

Celá Európa na
jedinom námestí

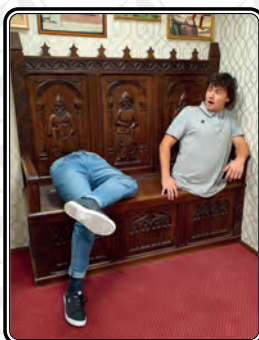
HU

Úticél

Egész Európa,
egy helyen

MÚZEUM FANTASTICKÝCH ILÚZIÍ FANTASZTIKUS ILLÚZIÓK MÚZEUMA

Najzábavnejšie múzeum v Prahe! Prága legviccesebb múzeuma!

www.muzeumfantastickyhiluzi.cz

Milí cestujúci,

SK Vitame vás pri jarnom vydaní nášho magazínu! V tomto čísle sa pozrieme na najrôznejšie témy z vtáčej perspektívy. Vedeli ste napríklad, že slovenské sokoliarstvo je zapísané na zozname kultúrnych pamiatok UNESCO? Hore v oblakoch si zalietame s týmito majestátnymi vtákmi, ale aj vzducholodou. Tento fenomén minulého storočia totiž v súčasnosti opäť získava na oblube. Ak chcete za peknými panorámami vyraziť radšej pešo, pripravili sme si pre vás tipy na najkrajšie slovenské vyhladky. Predstavíme vám tiež nášho rušňovodiča Mareka, ktorého si určite vybavíte ako talentovaného herca z videa na našom YouTube. 😊 Môžete sa s ním naším vlakom zviezť napríklad do Komárna a po ceste si prečítať o miestnom Nádvorí Európy.

V máji nás čaká jedna z najvýznamnejších športových udalostí tohto roka, majstrovstvá sveta v hokeji. Vyrazili sme preto na prieskum českej hokejovej destinácie Ostravy a máme pre vás niekoľko tipov, čo ďalšie si tu okrem napínavých zápasov pozrieť.

Prajeme vám príjemné čítanie! •

Kedves Utasaink!

HU Fogadják sok szeretettel legújabb tavaszi kiadásunkat! Ebben a számban bemutatjuk Önöknek Szlovákia legszebb kilátóit. A szlovák solymászatról kevesen tudják, hogy felkerült az UNESCO szellemi kulturális örökség listájára! A solymászokról, a ragadozó madarak idomításáról és fészkeik védelméről is megtudhatnak egyet-mást. Ha arra vágnak, hogy gyönyörű kilátóhelyekre kiránduljanak, olvassák el összefoglalónkat, tippjeinket! Mindemelett bemutatjuk Önöknek mozdonyvezetőnket, Márkot, akivel már találkozhattak egy általunk közétett youtube videóban, ahol bemutatta színészi tehetségét. 😊 Vonatozás közben olvashat Komárom látnivalóiról, többek között a híres Európa-udvarról, amely a város egyik legnagyobb turisztikai attrakciója.

Idén májusban rendezik meg Csehországban a jégkorong- világbajnokságot, a két rendező város Prága és Ostrava lesz. Összegyűjtöttünk egy pár hasznos információt Ostrava városáról, arról, hogy a meccsken kívül mit érdemes megnézni.

Kellemes olvasást kívánunk mindenkinek! •

DESTINÁCIA | UTICÉL

10 Celá Európa na jedinom námestí
Egezs Európa, egy helyen

TÉMA

14 Na krídlach dravcov

TÉMA

18 Vzducholode – minulosť
alebo budúcnosť lietania

TÉMA

24 Kedysi sme hľadali
pyramídy podľa opíc

INŠPIRÁCIA

32 Za slovenskými hokejistami
do Ostravy

INŠPIRÁCIA | INSPIRÁCIÓ

36 Najkrajšie vyhladky na Slovensku
A legjobb kilátók Szlovákiában

PREDSTAVUJEME | A BEMUTATJUK

48 Sú to spoľahlivé a dobré mašinky!/
Megbízható és nagyon jó mozdonyok!

KVÍZ | KVÍZ

60 Poznáte LEO EXPRESS?
Ismerik a Leo Expresszt?

SK Bezpečná tlačovina

Obálka Magazínu Leo Express je ošetrená anti-mikrobiálnym lakom, ktorý z neho robí bezpečnú tlačovinu. Časopis si tak môžu bezpečne prezrieť všetci cestujúci bez toho, aby sa stali prenášačom baktérií, plesní alebo vírusov.

HU Biztonságos lap

A Leo Express Magazin címlapja antimikrobiális lakkal van ellátva, ami jelentősen csökkenti a vele bevont felületen a baktériumok és a vírusok jelenlétét. Ennek köszönhetően az olvasás biztonságossá válik az utasok számára!

Magazín Leo Express | Leo Express Magazin**Pre Leo Express vydáva: | Kiadja:**

COT group s.r.o., Garden Eleven,
Kubánské nám. 1391/11

100 00 Praha 10 – Vršovice,
IČO: 25098853

Redakčná rada | Szerkesztőbizottság:

Eva Frindtová, Emil Sedlařík,
Lea Macíková, Petr Manuel Ulrych

Texty | Szöveg:

Jakub Jukl, Petr Manuel Ulrych,
Veronika Vandrašeková

Preklad | Fordítás:

Preklad SK | SK fordítás –
POPROCKY, s.r.o.

Preklad HU | HU fordítás – Kocsis
Szilvia, Pejša Robert

Foto | Fotók:

Ak nie je uvedené inak, sú fotografie
zo Shutterstock.com | Shutterstock.com
(ha nincs feltüntetve másként)

Foto na titulnej strane | Címlapkép:

Shutterstock

Produkcja | Producer:

Julie Válková

Tlač | Nyomás:

Triangl, a. s.

Inzercia | Hirdetés:

COT group s. r. o.
e-mail: inzerce@cot.cz
Vydavateľ neručí za obsah inzerátov. |
A hirdetések tartalmáért nem vállalunk
felelősséget.

Regisztráció Ministerstva kultúry
Slovenskej republiky | Szlovák Kulturális
Minisztériumnál regisztrált:

EV 6170/23/PT

Vychádza 4x ročne | Megjelenik
negyedévente

Miesto vydávania | Megjelenés helye:

Praha

Vydanie | Kiadás:

apríl 2024 – jún 2024
április 2024 – június 2024

Uzávierka budúceho vydania |**Következő lapzárta:**

16. 5. 2024

MORE DOVOLENIEK 2024

UŽITE SI DOVOLENKU
oddychom pri mori alebo poznávaním

LETECKY

AUTOBUSOM

AUTOM

viac na www.turancar.sk

TURANCAR
cestovná kancelária

TIPY

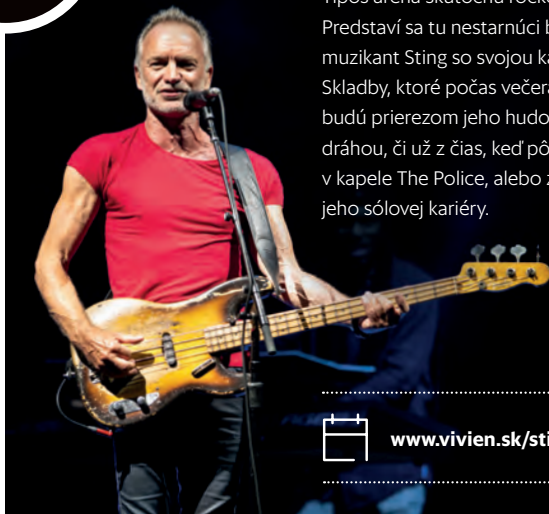
NAŠE

1

BRATISLAVA

LEGENDA MENOM STING

Večer 1. júna zažije bratislavská Tipos aréna skutočnú rockovú jazdu. Predstaví sa tu nestarnúci britský muzikant Sting so svojou kapelou. Skladby, ktoré počas večera zaznejú, budú prierezom jeho hudobnou dráhou, či už z čias, keď pôsobil v kapele The Police, alebo z obdobia jeho sólovej kariéry.

www.vivien.sk/sting-2024

6
TIPY

2

KOMÁRNO

ÚNIKOVÁ HRA V KOMÁRŇANSKEJ PEVNOSTI

Únikovú hru FORTReSscape môžete vyskúšať v priestoroch komárňanskej pevnosti. Ocitnete sa v období čarodejných procesov a z uzatvorenej miestnosti sa dostanete len vtedy, ak sa vám podarí vyriešiť množstvo hádaniek. Hra je vhodná pre hráčov od 15 rokov, v prevádzke je od 1. apríla do 17. novembra.

[www.pevnost.komarno.eu/
escaperoom/](http://www.pevnost.komarno.eu/escaperoom/)

3**MALOKARPATSKÁ
VÍNNÁ CESTA****PUTOVANIE PO VÍNNYCH
PIVNICIACH**

Pri príležitosti sviatku patróna vinárov sv. Urbana sa v dňoch 24. a 25. mája koná už 17. ročník akcie Otvorené pivnice na sv. Urbana. Počas tohto víkendu sa môžete z Bratislavy vydať po Malokarpatskej vínnej ceste a navštíviť tunajšie vinice s viac než stovkou vínnych pivníc. A, samozrejme, ochutnať miestne vína, pochádzajúce z našej najvýznamnejšej vinárskej oblasti.

[www.mvc.sk/podujatie/
otvorene-pivnice-na-sv-
urbana-2024](http://www.mvc.sk/podujatie/otvorene-pivnice-na-sv-urbana-2024)

4**BRATISLAVA****ZLATÉ ŠEŠŤDESIATE**

Ak si už chcete zaspomínať na obdobie svojho detstva či vidieť, ako vyzerali „najkrajšie roky na tejto planéte“, môžete do 19. mája navštíviť výstavu BA 60 – 69. Šesťdesiate v Bratislave v Múzeu mesta Bratislavy. Výstava priblíži všedný život rokov šesťdesiatych v hlavnom meste aj vo vtedajšom Československu vrátane osudového okamihu celej jednej generácie, sovietskej invázie v roku 1968.

[www.citylife.sk/vystava/
ba-60-69-sestdesiate-
v-bratislave-museum-
mesta-bratislavy](http://www.citylife.sk/vystava/ba-60-69-sestdesiate-v-bratislave-museum-mesta-bratislavy)

7
TIPY

Lístky vo vrecku

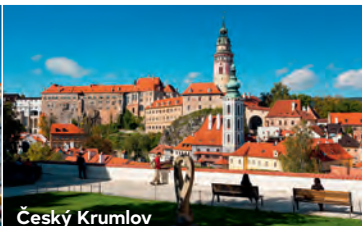

ČESKÉ DĚDICTVÍ
UNESCO

Praha

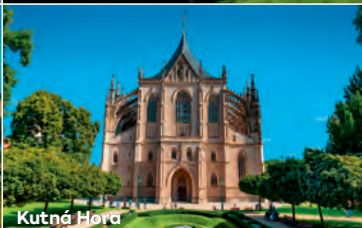
Český Krumlov

Telč

Žďár nad Sázavou

Kutná Hora

UNESCO

pamiatky sú
ako z rozprávky

Lednicko-valtický areál

Kroměříž

Holašovice

Litomyšl

Olomouc

Brno

Třebíč

Erzgebirge / Krušnohoří

Kladruby nad Labem

Lázeňský Brojhelník

Jizerskohorské bučiny

Žatec a krajina žateckého chmele

Staňte sa členom klubu UNES&CO.
a zúčastnite sa nekonečnej súťaže!

www.unesco-czech.cz

Celá Európa na jedinom námestí

Sedíte na malom námestí, z jednej strany máte estónsky a anglický dom, z druhej strany španielsky a maďarský dom, dívate sa na turecký dom a počujete hudbu, ktorá znie z nemeckého domu... A teraz pozor, otázka: Kde ste? No, samozrejme, v Komárne!

TEXT: Jakub Jukl
FOTO: Shutterstock.com

SK Presnejšie povedané na takzvanom Nádvorí Európy, ktoré nájdete priamo v centre Komárna. Je to pozoruhodný súbor 45 domov, ktoré sa pri stavbe inšpirovali budovami zo všetkých kútov Európy. Nádvorie, či skôr malé námestie, tak chce pripomenúť spoločné korene európskej kultúry. Nie je to náhoda, priestranstvo bolo slávnostne odovzdané verejnosti roku 2000, v čase, keď Slovensko usilovalo o vstup do Európskej únie (ktorého sa dočkalo o štyri roky neskôr).

DOMY ZO VŠETKÝCH KÚTOV EURÓPY

Nájdete tu budovy azda zo všetkých európskych krajín – od Portugalska po Rusko, od Turecka po Škótsko. A je tu dokonca aj dom grónsky. Slovenský a maďarský dom stoja →

Egész Európa, egy helyen

Egy kis téren ülünk, amelynek egyik oldalán észt és angol ház áll, másik oldalán spanyol és magyar házat látunk, mellettük ott van a török ház, és zene hallatszik a német házból... És most jön a kérdés: hol vagyunk? Természetesen Komáromban!

HU Az Európa-udvarban, amelyet ünnepélyes keretek között 2000-ben nyitottak meg, egy helyen találhatóak meg az európai országok különböző építészeti stílusai. Az udvarban 45 különböző házat találunk, minden egyes ház egy-egy ország építészeti sajátosságait mutatja meg. Az Európa-udvar hangulatát, az épületekben található vendéglátóhelyek és szolgáltatói irodák, az épületek által körbevett szökőkút, valamint a történelmi személyek szobra teszik teljessé.

HÁZAK EURÓPA KÜLÖNBÖZŐ ORSZÁGAIBÓL

A komáromi Európa-udvar egy különleges építészeti projekt, amely nem nagy, de mindenképpen megér egy látogatást! A házak mind egy-egy európai régiót képviselnek, megtalálhatók itt egyebek között a német, az izlandi, a grönlandi, a walesi, az olasz és a spanyol építészeti jellegzetességei. A szlovák és a magyar ház egymás mellett vannak elhelyezve, utalva ezzel a két ország szomszédságára. A térre több kiemelkedő történelmi személyiség nevét viselő kapu vezet. Láthatjuk itt a Corvin Mátyás-kaput, amely az erdélyi ház

része, ennek a háznak a tetején van elhelyezve a székelyek ismert motívuma a „Nap és Hold”. A spanyol ház kör alakú tornya egyben kilátó is, ahonnan kilátás nyílik az egész Európa-udvarra.

AHOL A MÚLT ÉS A JELENT TALÁLKOZIK

Lehet az jut eszünkbe, hogy a történelmi belvárosban felépíteni egy ilyen komplexumot nem a legjobb ötlet, mivel ez elrontja a város nagy-múltú hangulatát. De az ellenkezője az igaz! Az egész →

SK → vedľa seba a odkazujú nielen na susedstvo oboch krajín, ale aj na polohu Komárna ako dvojediného mesta na hraniciach. Pritom nejde o kópie cudzokrajných domov, ale o tvorivé zapracovanie charakteristických stavebných prvkov tej-ktojej oblasti do novej architektúry. Námestie má dve dominanty. Tou prvou je Brána kráľa Mateja I., čiže sedmohradský dom, ktorý nesie na streche symbol „Brat Slnko, sestra Luna“, odkazujúci na sedmohradský kmeň Sikulov. Druhou je veža španielskeho domu. Je okrúhla a jej horné poschodie slúži ako vyhládka na celé Nádvorie Európy.

KDE SA SPÁJA PRÍTOMNOSŤ S HISTÓRIOU

Možno si povieť, že postaviť taký komplex v centre mesta muselo byť citeľným zásahom do jeho architektúry. Práve naopak! Celé námestíčko je citlivo prepojené so záhradou novoklasicistického Zichyho paláca. Z nej sa okolo dreveného hudobného pavilónu a Matejovej brány dostanete priamo na Nádvorie Európy. To nadväzuje na históriu mesta aj inak. Jeho južnú stranu uzatvára nemecký dom, ktorý tu ako jediný stál už v 18. storočí. Bývalo v ňom divadlo a v rokoch 1827 – 1863 aj prvá komárňanská synagóga. Pri budovaní námestia bol upravený do súčasnej podoby typického hrazdeného domu, ale priečelie bolo rekonštruované tak, aby pripomínalo niekdajšiu židovskú modlitebňu. V nemeckom dome sa dnes usporadúvajú koncerty a kultúrne akcie.

STAČÍ PREJSŤ BRÁNOU

V samotnom strede námestia je fontána zvaná Milénium, ako s ohľadom na rok 2000, keď vznikla, tak aj na tisícročnú európsku históriu. Okolo nej sú v kruhu

umiestnené sochy piatich uhorských kráľov, od sv. Ludovíta po Máriu Teréziu. Ďalšie sochy panovníkov nájdete na bránach. Áno, naozaj na bránach, pretože Nádvorie Európy je so zvyškom mesta spojené niekoľkými bránami. O bráne kráľa Mateja už bola reč, ale hlavným vstupom na námestie je Brána svätého Štefana, zdobená sochami prvého uhorského kráľa sv. Štefana a jeho manželky Gizely. Dôjdete k nej Uličkou spievajúceho mora. Tá za romantický názov vďačí prímorskej architektúre, práve tu totiž nájdeme cyperský, krétsky a grécky dom. Na severe chráni vstup do areálu Brána Márie Terézie, ktorá uzatvára nemenej romanticky pomenovanú Uličku severnej hviezdy.

ZA CISÁROVNOU AJ SLÁVNYM SKLADATELOM

V Komárne nájdete aj plno ďalších zaujímavostí. Tou najväčšou je mesto

HU → tér úgy lett kialakítva, hogy bele lett illesztve a neoklasszicista stílusú Zichy palota belső kértjébe. A fából készített Zenepavilont megkerülve a Mátyás kapun keresztül lehet eljutni az Európa-udvarra. A tér déli oldalán van elhelyezve a német ház, ez az egyetlen ház, ami már a 18. századtól ezen a helyen állt. A 19. században 1800 - 1827 között városi színházként működött, majd ebben az épületben lett elhelyezve az első komáromi zsinagóga. A rendszerváltás után kívül-belül felújították az épületet, nemrég az udvara is megújult, évente több rendezvény, koncert kerül itt megrendezésre.

AMIKOR ÁTHALADUNK A KAPUN

A tér közepén található egy működésképes másolata annak a szökőkúttnak, amely 1878-ig

samo, respektíve jeho monumentálne bastiónové opevnenie. To z neho robilo najväčšiu pevnosť v celom Rakúsko-Uhorsku. Jej najstaršou časťou sú Stará a Nová pevnosť na sútoku Dunaja a Váhu, ale opevnenie bolo oveľa rozsiahlejšie a zahŕňalo aj predsunuté pevnosti na južnom brehu Dunaja. Práve cez neho vedie ďalšia pozoruhodná stavba Komárna, Alžbetin most z roku 1892, pomenovaný podľa rakúskej cisárovnej Sissi. Je zaujímavý aj tým, že spája dve časti mesta ležiace v dvoch rôznych štátoch. A ešte jedna osobnosť mesta stojí za pripomenutie. Roku 1870 sa tu narodil svetoznámy hudobný skladateľ Franz Lehár. Nie div, že si ho tu vážia. V meste má vlastný park so sochou a v Zichyho paláci expozíciu venovanú jeho životu a tvorbe. A vo výpočte komárňanských zaujímavostí by sme mohli ešte dlho pokračovať. Ale možno niekedy nabadúce... •

a komáromi Városháza előtti Főtéren állt. A kút a Millennium nevet viseli utalva a 2000 évi ezredfordulóra és egyben a Magyarország fennállásának ezredik (millenniumi) évfordulójára. A kút körül kiemelkedő magyar uralkodók szobrai találhatóak. Az Európa-udvart a történelmi városközponttal öt kapu köti össze, melyek azoknak az uralkodóknak a nevét viselik, akik jelentős szerepet játszottak Európa történelmében, és hozzájárultak Komárom fejlődéséhez, például Hunyadi János, Mária Terézia, az István király-kaput az államalapító király és hitvese Gizela szobra ékesíti. Mediterrán utcácska vezet a Szent István kaputól a ciprusi, görög és kréta házhoz. Az udvar északi oldalát a romantikus nevű Északi csillag utca zárja.

A VÁROS HÍRESSÉGEI

Sok gyönyörű látnivaló van Komáromban, amelyet mindenképpen érdemes felfedezni! A történelmi belvároson kívül az észak-komáromi Központi Erőd a város legnagyobb történelmi műemléke. Ez az egyedülálló erődítmény Közép-Európa legnagyobb erődrendszerének része, amely a Szlovák Köztársaság és Magyarország területére is kiterjed. A város jellegzetes építményei közé tartozik a Duna felett épített közúti híd, amely Észak és Dél-Komáromot köti össze a városközponttal. A híd 1892-ben épült, névadója Sissi császárné, Ferenc József felesége volt. A nemzetközi megállapodások értelmében a híd Magyarország és Szlovákia osztatlan közös tulajdonát képezi. A város híres szülőitől közül említsük meg Lehár Ferencet, a híres zeneszerzőt, akinek szülőhelyén az 1980-as évtől park és szobor található, valamint a Zichy palotában Lehár emlékszoja lett kialakítva a tiszteletére. Sorolhatnánk még a sok sok érdekességet, de a többit majd máskor... •

Na krídlach dravcov

Levoča, Slovenský kras, Vlkolínec... Možno si spomeniete aj na ďalšie slovenské pamiatky zapísané v UNESCO. Ale na tomto zozname sú aj nehmotné slovenské kultúrne pamiatky. Napríklad fujara. Alebo sokolarstvo.

TEXT: Jakub Jukl FOTO: Shutterstock.com

SK Áno, práve sokoliarstvo ako prastarý spôsob lovu za pomoci dravých vtákov má na Slovensku dlhú tradíciu aj zaujímavú súčasnosť. A preto bolo roku 2021 zapísané na Reprezentačný zoznam nehmotného kultúrneho dedičstva ľudstva UNESCO. Súčasťou kultúrneho dedičstva je lov s dravcami len v 24 štátoch sveta.

ZRODENÉ V STEPIACH

Sokoliarstvo vzniklo asi 2 000 rokov pr. n. l. v stredoázijských stepiach. Nie náhodou dravce začali ľudia používať na lov práve tu – na otvorených pláňach sa lovcami nemohli priblížiť ku koristi nepozorovane ani na dostrel šípom.

Králiky, gazely či jarabice ušli. A tak si dávni kočovníci museli skrotiť dravé vtáky, najčastejšie sokoly, ktoré dali celému loveckému umeniu meno, ale aj jastraby, krahulce, rárohy a dokonca aj orly. Tie napádali korisť neočakávane zo vzduchu.

AKO VTÁKY LOVIA

Spôsob lovu sa líši podľa jednotlivých druhov dravcov. Preto sokoliari rozlišujú „dravce nízkeho letu“, ako je jastrab alebo myšiak, ktoré sa spustia k zemi kúsok od koristi a potom sa k nej ticho blížia, a „dravce vysokého letu“, ktoré sa vrhajú na korisť strmhlav z výšky. Sem patria sokolovité vtáky, teda sokol, rároh alebo sokol lastovičiar. Zvláštnym prípadom sú orly, ktoré využívajú pri

love plachtenie a korisť prenasledujú. Tak sú schopné uloviť aj gazelu alebo vlka. Menšie vtáky lovia svište, líšky, zajace, kožušinové zvieratá a pernatú zver.

VZNEŠENÁ KRATOCHVÍLA

Zo strednej Ázie sa sokoliarstvo šírilo do Číny, Perzie, Indie aj na Blízky východ. Napočudovanie sa nepresadilo v Grécku a v Ríme, a tak ich do Európy priniesli až v 5. storočí n. l. Huni. Stredovek bol zlatými časmi sokoliarstva. Veľmi skoro si ho pre seba vyhradili králi a panstvo. Niektorí šľachtici lipli na svojich operených miláčikoch natoľko, že si ich brali aj na bohoslužby do kostola, čo cirkev niesla s nevlou. Poddaným bol lov s dravcami zakázaný. Veľkým impulzom pre rozvoj sokoliarstva →

Z Číny sa cez Kóreu azda už v 4. storočí n. l. dostalo sokoliarstvo do Japonska. Lov s dravými vtákmi tu bol obľúbenou zábavou samurajov. Práve v Japonsku vznikla roku 818 na príkaz cisára Sagu aj najstaršia dochovaná sokoliarska kniha Shinshū Yōkyō.

SÚMRAK A ZNOVUZRODENIE SOKOLIARSTVA

V 18. storočí začalo sokolarstvo upadať. Na vine bol rozvoj palných zbraní a vzrastajúca obľuba nového spôsobu lovu – parforsných honov. Počas 19. storočia v Európe, okrem Anglicka, celkom vymizlo. V Strednej Ázii, v Číne a na Blízkom východe patrilo ďalej medzi obľúbené kratochvíle. Až po 2. svetovej vojne sa v Európe zdvihla nová vlna záujmu o sokolarstvo. V roku 1958 vznikla Medzinárodná organizácia pre sokolarstvo a ochranu dravcov (IAF). Aj vo vtedajšom Československu bolo roku 1967 uznané sokolarstvo ako jeden zo spôsobov lovu a bol založený klub sokoliarov. O štyri roky neskôr bol založený Slovenský klub sokoliarov pri Slovenskom poľovníckom zväze, ktorý s istými obmenami funguje dodnes.

SOKOLIARSTVO DNES

I keď v arabských krajinách a v Strednej Ázii je sokolarstvo aj dnes nákladnou a prestížnou záležitosťou, v Európe je skôr koníčkom nadšencov. Samotný lov už ani nie je hlavnou náplňou sokoliarkej práce. Tá sa sústreďuje na ochranu dravcov, navrátenie ohrozených druhov do prírody a osvetu. Ukážky sokoliarkeho umenia, ktoré vidáme napríklad na našich hradoch, sú už len tou povestnou čerešničkou na torte. Ale dravce dokážu aj dnes odvieť na mnohých miestach užitočnú prácu, najmä pri odháňaní škodlivých vtákov – či už ide o letiská, kultúrne pamiatky alebo poľa s úrodou. Sokolarstvo na Slovensku je naozaj na vzostupe, od roku 2012 tu pôsobia dokonca dva sokoliarke zväzy, ktoré majú približne 300 členov. A dbá sa aj na sokoliarke dorast, konajú sa sokoliarke krúžky pre deti aj Vzdelávací sokoliarke tábor. A dokonca, čo je európsky unikát, sa sokolarstvo vyučuje na Strednej lesníckej škole v Banskej Štiavnici ako voliteľný predmet. Zápis na zoznam UNESCO si teda slovenské sokolarstvo určite zaslúži. •

SK → boli krížové výpravy v 12. a 13. storočí. Od Arabov prevzali Európania nielen nové poznatky o chove dravcov, ale aj typickú sokoliarke pomôcku: čiapočku, ktorá cloní dravcovi zrak.

KRÁLOVSKÝ DAR

Dobre vycvičené dravce boli v stredoveku veľmi cenené, a tak sa často objavovali ako dar medzi vládcami či šľachtou. Dravce sa chovali na panovníckych dvoroch, kde mali ich výcvik na starosti špeciálni služobníci. V Moskve je dodnes park Sokolniki, ktorý vznikol na mieste kedysi vyhradenom cárskym sokoliarom. Dravce sa však tiež odchyťávali, predovšetkým na severe Európy, na Islande, a dokonca až v Grónsku. Za najcennejšie boli totiž považované biele dravce, predovšetkým rárohy – a čím severnejšie, tým sú zvieratá sfarbené svetlejšie.

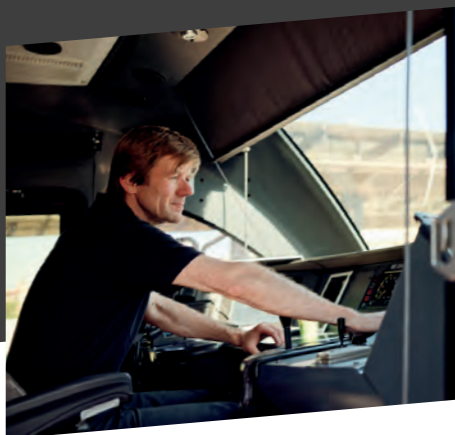
SOKOLIARSTVO NA SLOVENSKU

K nám sa sokolarstvo dostalo v 5. storočí počas vpádu Hunov. Určite ich máme doložené pre veľkomoravské obdobie, sokoliarke boli obľúbeným námetom šperkov. V neskoršej dobe boli na Slovensku celé dediny, ktoré mali za úlohu chov dravcov pre kráľa. To sa niekedy premietlo aj do názvu obce, ako v prípade dediny Dravce na Spiši. Vtáky z oblasti dnešného Slovenska sa dovážali až do Talianska, Turecka a Ruska. A aké vtáky sa u nás cvičili? O tom píše nitriansky biskup Bornemisza roku 1560, keď poslal cisárovi Ferdinandovi Habsburskému štyri sokoly, štyri rárohy a dva jastraby.

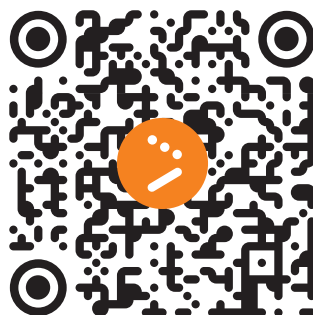
Naskoč k nám do rozbehnutého vlakú

Hľadáme kolegov, ktorí nám pomôžu
zmeniť verejnú dopravu

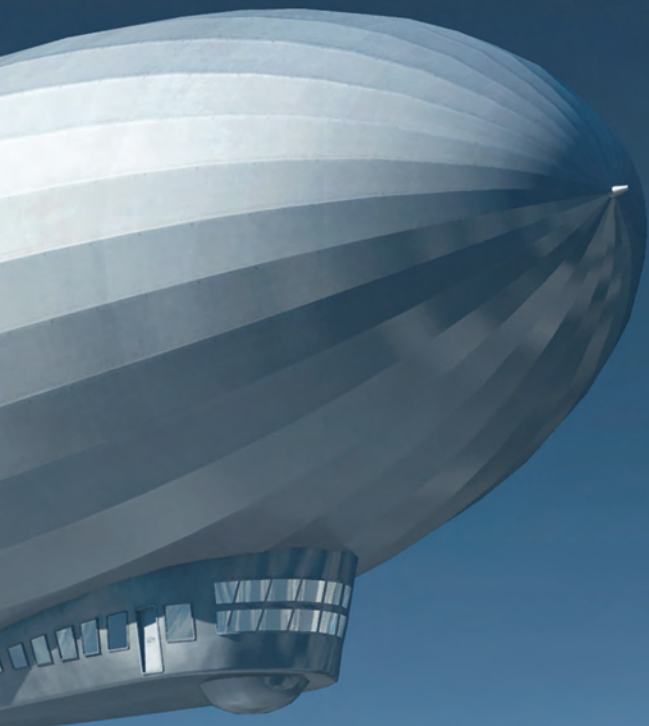
Láka Ťa práca
v Leo Express?

Pozri na leoexpress.sk,
kde nájdeš zoznam všetkých voľných pozícií.

VZDUCHOLODE

Minulosť alebo
budúcnosť lietania?

V 19. storočí boli vzducholode kráľovné neba, kým vypratali oblohu lietadlám. Ale dnes, keď riešime aj ekologickú stránku lietania, sa objavujú snahy vzkriesiť ich slávu. Je to romantický sen alebo budúcnosť leteckej dopravy?

TEXT: Jakub Jukl
Foto: Shutterstock.com

SK Vzducholode spolu s balónmi patria k takzvaným aerostatom, teda „lietadlám“ ľahším než vzduch. To znamená, že sa môžu vznášať samy, bez pomoci motorov. Funguje to podobne ako vo vode: ak je teleso ľahšie než voda, stúpa hore. A ak je teleso ľahšie než vzduch, stúpa tiež hore, kým sa nedostane do redšej atmosféry.

VODÍK JE DOBRÝ SLUHA...

Teoreticky je princíp aerostatomov jednoduchý. Stačí naplniť balón či vzducholod plynom ľahším než vzduch a je to. Čo je však ľahšie než vzduch? „Horúci vzduch!“ napadlo roku 1783 bratom Montgolfierovcom a vďaka tomu uskutočnili prvý let balónom. Horúci vzduch sa pri balónoch používa dodnes, ale pre vzducholode sa nehodí. A tak sa začali plniť plynmi, ktoré sú ľahšie než vzduch samy osebe. Do úvahy prichádzali vodík a hélium. Spočiatku mal prevahu vodík. Nielenže jeho výroba bola vcelku jednoduchá a lacná, ale je to najľahší prvok a jeho nosnosť je o 8 % vyššia než pri héliu. A to sa vyplatí!

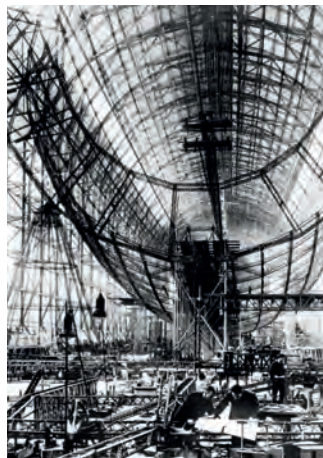
...ALE ZLÝ PÁN

Čo už sa vyplatí menej, je jeho vysoká horľavosť. Vzduchoplavci nad hlavami niesli doslova bombu a šlo len o to, či z parných, spaľovacích alebo elektrických

motorov, ktorými boli vzducholode poháňané, preskočí iskra, kam nemá a dôjde k explózií. A to nehovoríme o bleskoch a elektrostatických výbojoch... Napriek tomu sa vodíkové vzducholode používali až do 6. mája 1937. Toho dňa došlo k známej skaze nemeckej vzducholode Hindenburg, ktorá po transatlantickom lete práve pristávala na letisku v USA. Pred zrakmi novinárov a v priamom rozhlasovom prenose vybuchol vodík, ktorým bola naplnená, a Hindenburg sa v mori plameňov zrútil k zemi. Ére vzducholodí bolo odzvonené.

NÁDEJ MENOM HÉLIUM

Ale neprávom. Už v tom čase sa totiž väčšina vzducholodí plnila héliom. →

Dnes sa už nemusíme báť leteckých katastrof vzducholodí, pretože väčšina projektov ráta s tým, že nosným plynom bude nehorľavé hélium.

SK → To ako „nečinný“ plyn výbuchom neohrozí. Lenže po havárii Hindenburgu svet zlomil palicu nad všetkými vzducholodami, vodík-nevodík. Samozrejme, niežeby prestali úplne existovať. Ale tie, ktoré sa vyrábajú dnes, vyzerajú úplne inak. Obvykle nemajú vnútornú konštrukciu, sú to skôr riaditeľné balóny aerodynamického tvaru. Najdlhšie z nich majú asi 75 metrov, zatiaľ čo Hindenburg bol kolos s dĺžkou skoro štvrt kilometra! Problém je aj s ich využitím, slúžia len na vyhlídkové lety či ako reklamné pútače. Zdá sa však, že sa začína blýskať na lepšie časy.

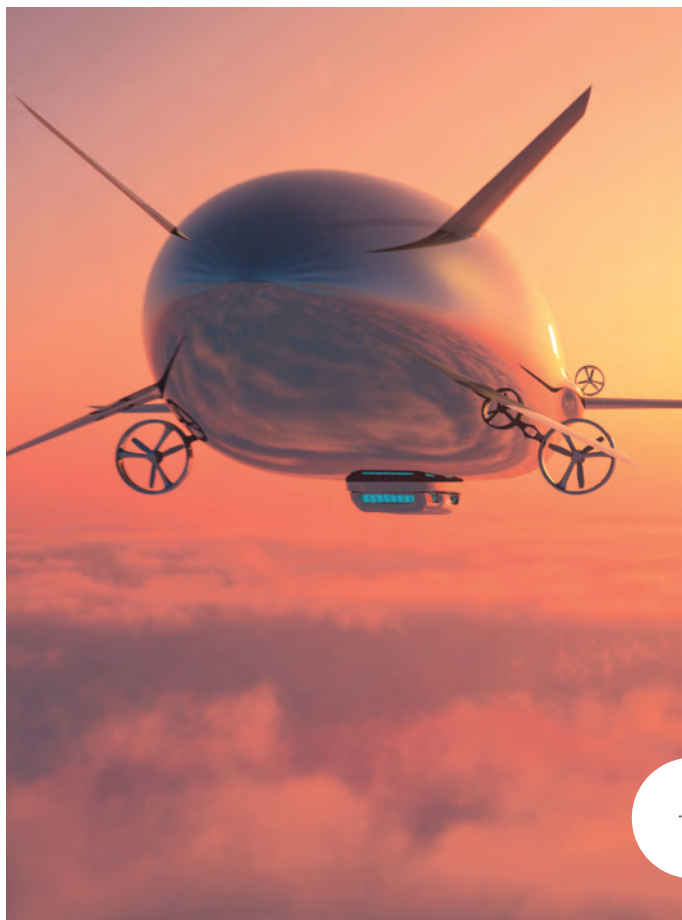
ODVÁŽNE VÍZIE

V posledných rokoch sa stále viac hovorí o vplyvoch lodnej aj leteckej dopravy na životné prostredie. Tá spotrebuje závažné množstvo ropných derivátov, čomu zodpovedá aj jej produkcia CO₂. Ľudstvo sa teda začalo obzerať po ekologicky šetrnejšej doprave. A práve tu by mohli pomôcť vzducholode. No tie moderné majú byť v úplne inom kabáte. A to doslova, pretože väčšina projektov počíta s tým, že ich povrch pokryjú solárne panely, ktoré budú poháňať motory. Potom by ich uhlíková stopa bola prakticky nulová. Lenže väčšina týchto odvážnych vízií zostáva len v počítačových vizualizáciách. Azda najďalej došla britská firma HAV, ktorá už podpísala kontrakt so španielskymi aerolinkami Air Nostra na dodávku desiatich vzdu-

cholodí Airlander 10 s kapacitou 100 pasažierov. Prvých cestujúcich by mali prepraviť v roku 2026. Nádejne sa vyvíja aj projekt LTA („Lighter Than Air“). Prototyp vzducholode Pathfinder 1, dlhý 120 metrov, dostal na konci roku 2023 od amerických úradov povolenie na skúšobné lety.

ZNIE TO DOBRE, ALE...

Čo však okrem nižšej ekologickej záťaže môžu vzducholode ponúknuť? Rozhodne to nie je rýchlosť. Zatiaľ čo prúdové lietadlo letí rýchlosťou asi 800 km/h, dokážu vzducholode vyvinúť rýchlosť maximálne 130 km/h a s vyššou nepočítajú ani smelé projekty. Vzducholode je teda asi

šestkrát pomalšia, čo ju výrazne hendikepuje pri osobnej preprave. Z dvojhodinového letu sa razom stáva dvanásťhodinová celodenná záležitosť. V nákladnej doprave by však už vzducholode zmysel dávali, pretože aj táto rýchlosť je až desaťkrát vyššia než pri nákladných lodiach, a to všetko pri štvrtinových nákladoch. Zároveň by vzducholode mali mať aj desiatnásobnú nosnosť oproti lietadlám.

KOLMÝ ŠTART – ESO V RUKÁVE

Pre vzducholode však hovorí dôležitá vec: majú kolmý štart, môžu vzlietnuť aj pristáť prakticky kdekoľvek a na malej ploche. Teoreticky by tak mohli štartovať aj z centra miest, napríklad z upravených striech výškových budov. Ak by vzducholode dokázali vzlietnuť aj uprostred zástavby, odpadla by zdĺhavá cesta na letisko a z letiska, čo dáva vzducholodiám k dobru asi dve hodiny na každom lete. To isté platí o doprave tovaru: vzducholodí ich môže doviesť z továrne priamo do obchodu, bez medziskladov a nadväznej prepravy. Ďalšou možnosťou, ako obrátiť pomalosť vzducholodí na výhodu, sú nočné lety. Ak strávite osem hodín spánkom, môžete pokojne spať na palube vzducholode. Vyžadovalo by to, samozrejme, úpravu interiérov, ale inšpiráciu môžeme nájsť už pri luxusnom zariadení konzoly Hindenburgu. Len tentoraz bez toho vodíka, prosím. •

DO PARDUBICKÉHO KRAJA ZA NEVŠEDNÝMI ZÁŽITKAMI

Zámek Pardubice

Národní žrebčín Kladruby nad Labem

Zámek Litomyšl

Sky Bridge 721 Dolná Morava

Ponorte sa do zážitkov

Navštívte Plzeňský kraj v Čechách

- 📍 úchvatná príroda
- 📍 jedinečné pamiatky
- 📍 najlepšie pivo
- 📍 rodinná zábava
- 📍 folklór a ľudové zvyky
- 📍 vojenská turistika

Plzeňský kraj má všetko, čo si môžete priať. Nádhernú, rozmanitú prírodu, historické skvosty, množstvo pamiatok, čarovné hrady, zámky a romantické zrúcaniny, múzeá, atrakcie pre rodiny, zábavu pre seniorov, kúpele, wellness, čarovné mestá a miesta.

Tento región je doslova rajom pre turistov. Hory lákajú v lete cyklistov a peších turistov. Šumava alebo Brdy uspokojia všetkých milovníkov krásnej prírody. Pri návšteve Chodska máte pocit, akoby sa tu zastavil čas, svojrázny kraj, kde stále pretrvávajú silné ľudové zvyky, ktoré každého zaujmú. Pre deti región ponúka jednu z najkrajších zoologických záhrad v celých Čechách, múzeum bábok alebo zábavný park plný prehistorických dinosaurov. Nemôžeme zabudnúť ani na unikátne technické centrum s 3D planetáriom, vonkajšie parky pre milovníkov adrenalínu alebo jeden z najlepších bike parkov v celých Čechách. A k tomu všetkému svetoznáme pivo a vynikajúca gastronómia. Tento región jednoducho musíte navštíviť.

PLZEŇSKÝ KRAJ
TURISTŮRÁJ

www.turisturaj.cz
www.plzensky-kraj.cz
📍📱 turisturaj

»»» Keď som slúžil na západe Čiech...

Vojenská turistika bola vždy atraktívna. A navyše Plzeňský kraj sa od čias vojenskej služby zmenil do krásy. Vezmite svoju rodinu alebo priateľov a vydajte sa po stopách bývalých kasární. Navštívte miesta, kde ste strávili vojenské roky a spoznajte čarovné miesta v okolí.

Vojenské zaujímavosti, dobové fotografie kasární, miesta so sprístupnenými bunkrami, unikátne múzeá mapujúce vojenskú históriu a cestovné trasy s tipmi na ubytovanie nájdete na www.vojenskatouristika.cz.

Kedysi sme hľadali pyramídy podľa opíc

Hovorí profesor Milan Kováč, vedúci slovensko-českej expedície v Guatemale. Dnes im prácu neuveriteľným spôsobom uľahčuje letecké laserové snímkovanie pomocou technológie LiDAR. Vďaka nemu sa celkom menia aj predstavy archeológov o podobe a fungovaní mayských miest a o mayskej civilizácii vôbec.

24

TÉMA

TEXT: Jakub Jukl

FOTO: Shutterstock.com , PARU,
PARU - PACUNAM, Katarína Lišková

SK Pán profesor, v Guatemale pôsobíte od roku 2008, LiDAR však používate od roku 2016. Ako vyzerala vaša práca predtým?

Nebolo to jednoduché. Celá oblasť je pokrytá hustým pralesom, v ktorom nie sú cesty a nežijú tu žiadni ľudia. Presekávate sa cez džungľu a vidíte tak na desať metrov okolo seba. A v tom potom musíte hľadať pozostatky budov. A keď už ich nájdete, nemáte tušenia, v akom urbanistickom komplexe sa nachádzate. Takže sme napríklad robili vykopávky nejakej stavby a dnes vďaka LiDARu vieme, že sme boli len 100 metrov od centra mesta s pozostatkami veľkých pyramíd. A my sme o tom celý čas nemali ani poňatia. Ale nejaké postupy sme už vypracované mali. Dedinčania chodia do pralesa zbierať rastliny a občas na niečo narazia. Alebo nám pomáhali opice.

Naozaj opice?

Áno. V pralese rastie jeden strom, hovorí sa mu „ramon“ (Brosimum alicastrum). Tomu sa darí hlavne na vápencovej pôde, typicky tam, kde sú zrúcaniny stavieb, pretože Mayovia stavali z vápencových blokov a malty. No a na ramone rastú plody, ktoré opice milujú. Takže sme skutočne hľadali mayské mestá podľa toho, odkiaľ sme počuli opičie

škrek. Samozrejme, tieto metódy neboli spoľahlivé. Ale aj tak sme ešte pred LiDARom objavili asi 100 sídlisk, z toho sedem veľkých.

Ako LiDAR vlastne funguje?

LiDAR je umiestnený v lietadle a pri prelete nad danou oblasťou vysiela laserové lúče, desiatky tisíc za sekundu na jedno miesto. Síce sa 98 % odrazí od lístia, ale niektoré dopadnú na zem. To dokážeme vyhodnotiť softvérom, rovnako ako čas, za ktorý sa odraz vráti. Tam, kde je terén vyšší, sa vráti skôr, kde je nejaká priehlbina, trvá to lúču dlhšie. Rozdiel je v milisekundách, ale softvér to dokáže zmerať a zložiť 3D obraz snímokovaného územia.

Ako sa teda použitie LiDARu prejavilo vo vašej práci?

Viete, archeológia je zo svojej podstaty deštruktívna veda. Pri vykopávkach zničíte celý kontext lokality. S LiDARom už môžeme pracovať nedeštruktívne, vidíme mestá, cesty, chrámy... A nielen pôdorysy, LiDAR vysiela lúče aj z uhla, takže nám potom softvér vytvorí 3D model celej aglomerácie. No a my si potom už len vyberieme presne, čo by sme chceli preskúmať. Kedysi sme kopali naslepo. LiDAR nám ušetrí celé stáročia práce. →

Čo všetko je na LiDARe vidieť? Aj cesty alebo zavlažovacie kanály?

Je vidieť zavlažovacie, a hlavne meliorizačné kanály. Tie boli pre Mayov dôležité, v nížinách sú močiare a oni mali dômyselný systém odvodňovania. To sme predtým vôbec nevedeli, zistili sme to práve vďaka LiDARu. LiDAR objavil aj hustú sieť širokých a kvalitných ciest aj pevnosti pre obranu jednotlivých mestských štátov.

Čo výskum LiDARom a následné vykopávky prezradili o mayskom osídlení tejto oblasti?

Najdôležitejší, šokujúci poznatok je, že sme si mayské mesto predstavovali úplne zle. Mysleli sme, že mestá boli ohraničené a bol nejaký jasný prechod medzi mestom a vidiekom. Ale oni vyzerali inak, nemali hranice, alebo aspoň my ich nevidíme. Mayské osídlenie vyzerá ako jedna veľká kompaktná megaglomerácia. Mestá sa prelievajú do redšieho či hustejšieho osídlenia, nemajú okraj. V pralese je skrátka mesto bez hraníc.

Bola tá veľká aglomerácia jeden mestský štát, alebo viac?

Viac štátov, to dokážeme vyčítať z nápisov. Mayovia mali našťastie písmo, takže je možné určiť, kde ktoré kráľovstvo bolo. Len nie je možné vymedziť hranice medzi nimi, tie nie sú viditeľné, navyše šlo o jedno etnikum, takže architektúra aj kultúra boli rovnaké. V rámci celej provincie Peten mohlo byť asi tridsať mestských štátov. Skrátka, kráľovstvo vedľa kráľovstva, skoro ako v rozprávke. Podľa

Prof. Mgr. Milan Kováč, PhD.

vyštudoval religionistiku na Univerzite Komenského v Bratislave, postupne sa orientoval na náboženstvo a kultúru Mayov. Roku 2011 bol menovaný za profesora etnológie. V Bratislave založil a vedie Center of Maya Studies. Od roku 1994 sa zúčastnil na niekoľkých výskumoch priamo v Strednej Amerike, od roku 2008 vedie vykopávky mayských miest v Guatemale.

1 - Po laserovom skanovaní z lietadla prichádza na rad prehľadanie hĺbok zeme pomocou georadaru.

2 - Aj uprostred pralesea miesta vykopávok určuje počítač a všetko sa spracováva pomocou technológií. Vľavo profesor Milan Kováč.

niektorých odborníkov práve tu bolo vtedy najhustejšie osídlené miesto planéty. A to sa bavíme o období starovekého Ríma.

Aká veľká tá oblasť bola? A koľko ľudí v nej v čase najväčšieho rozkvetu mohli žiť?

Náš úsek má asi 1 200 km², z ktorých sme však LiDARom skúmali asi polovicu. Zdá sa, že tu bolo 7 či 8 mestských štátov a v nich mohlo v najranejšej fáze, medzi rokmi 300 pr. n. l. a 100 n. l., žiť takmer pol milióna ľudí. Zdôrazňujem, že hovorím o tom našom sektore 40 × 30 km, takých sektorov je však plný prales.

Ako sa toľko ľudí mohlo na takom malom území užiť?

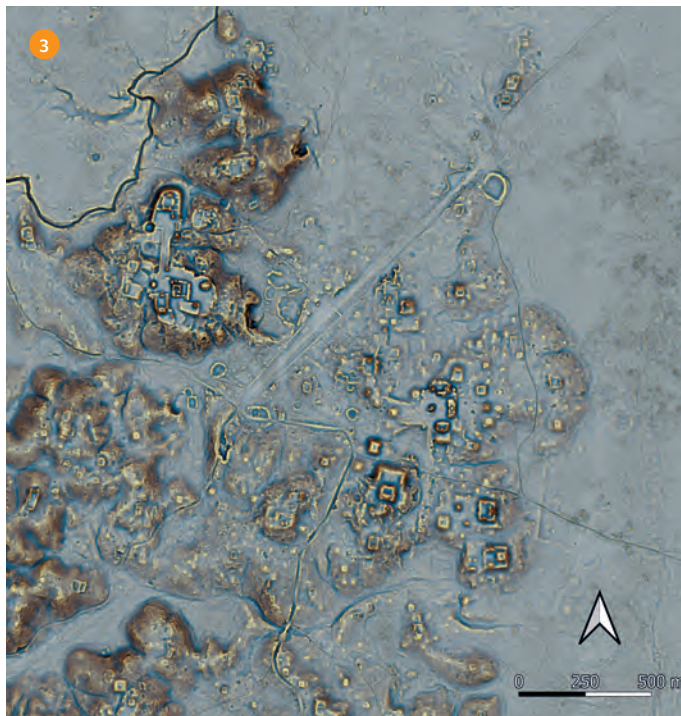
To je jedna z otázok, na ktorú hľadáme odpoveď. Mayovia mali intenzívne poľnohospodárstvo, nenechávali pôdu ležať ladom a pritom mali zbery dvakrát či trikrát do roka. A to len vďaka systému splavovania živín, bez hnojenia, napokon, živočíšne hnojivá ani nemali. Skúšali sme ten systém modelovať. Najdôležitejšiu rolu hralo prirodzené splavovanie fosforu. Ten funguje ako najlepšie hnojivo.

Do akej doby nálezy mayských miest datujete?

Približne do rokov 1 000 pr. n. l. až 1 000 n. l., potom boli opustené.

Na akom civilizačnom stupni Mayovia boli?

Určite na vyššom, než sme vtedy boli my. Mali civilizáciu s vlastnou architektúrou, štruktúrou ciest aj pyramídami, vysokými niekedy 30 – 60 metrov. Ako jediní v celej Amerike mali skutočné písmo. A úžasne rozvinutú astronómiu, dokázali predpovedať na mnoho rokov dopredu aj zatmenie slnka. Používali dokonca päť kalendárnych systémov a datovali vždy minimálne podľa dvoch z nich. To všetko dokázali s technológiou doby kamennej, nepoznali žiadne kovy.

3 - Mayské mesto pod prýtkovom pralesa sa ukáže v plnej kráse vďaka leteckému skenovaniu LiDAR. Záber na centrum mayskej lokality Uaxactun.

Zachovali sa aj nejaké sochy či nápisy?

Áno, nachádzame napríklad stojace stély s reliéfmi kráľov a vytesanými nápismi, kedy panovník vládol a čo vykonal. To je pre nás najväčšie vzrušenie. Čítame mená kráľov, celé dynastické postupnosti, aj názov mesta, ktoré práve kopeme. Na stéle býva zvečnená aj podoba panovníka. Informácie, ktoré nám taký objav priniesie, sú mnohonásobne cennejšie než tie, ktoré získame zo samotných vykopávkov. Rozprávajú nám príbeh.

A čo sa s takými pamiatkami stane? Dostanú sa do múzea?

Keby to bolo v nejakej rozvinutejšej krajine, tak asi áno. Ale my pracujeme hlboko v džungli, kam nevedú cesty. Mayovia neboli troškári, sú to niekoľko-tonové kolosy, ktoré nedokážeme prepraviť. Pokúšali sa o to iné projekty, ale kamenné stély neboli schopné uniesť ani guatemalské armádne vrtuľníky. Takže my ich vyčistíme, kladkami nadvihneme a dokonale počítačovo naskenujeme. Tým získame presný 3D model. A potom nález zakopeme pod zem, aby ho nikto nepoškodil. Len vláde oznámime súradnice GPS, kde sa presne nachádza, a necháme tam malú schránku s údajmi, hovoríme tomu „správa vo fľaši“. Možno raz, až bude lepšia technika, guatemalské úrady dokážu objekt vyzdvihnúť. Ale zároveň fotografie, 3D modely a dokumentácie nálezov publikujeme vo vedeckom svete, takže bádatelia s našimi poznatkami môžu pracovať. •

Nieko výšky miluje, iný z nich má rešpekt. Krásny výhľad do krajiny však ocení každý. Potvrďuje to aj naša anketa.

TEXT: Veronika Vandrašeková

FOTO: archív respondentov

OTÁZKA

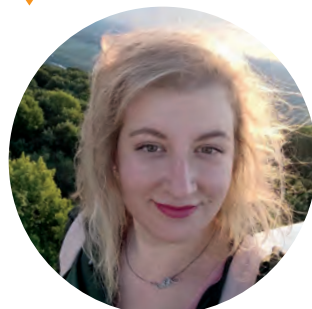
Pozeráte sa radi na svet z vtáčej perspektívy?

Respektíve, z ktorej vyhlíadky, v akoľvek ponímaní, váš pohľad na okolitú krajinu uchvátil najviac?

Nina Klementisová

finančná asistentka

Ja vlastne nemám rada výšky, ale paradoxne pekné výhľady áno. V pamäti mi utkvel jeden skybar v dánskom meste Aarhus, z ktorého bolo vidieť celé mesto a ešte sa v ňom nachádzali zasklené plochy v podlahe, z ktorých človek pozeral na ulicu pod ním. Tiež sa mi páčil výlet na bratislavský Slavín, na ktorý nás vzali z práce. Bol z neho výhľad od Dúbravky až po Pezinok, keďže sme mali šťastie na slnečné počasie. Krásny zážitok, ktorý odporúčam.

Mário Hince

čaišník

Najmä počas zimných mesiacov chodievame spolu s rodinou do Salzburgu a jeho okolia, ktoré následne spoznáваме. Máme to tam radi, a ak vynechám tamojšie fantastické lyžiarske strediská, z ktorých je úchvatný výhľad najmä ráno, po východe slnka, tak rád spomínam na Richtfunkstation Roßbrand. Ide o 94 metrov vysokú rozhľadňu, ktorá je v skutočnosti vysielacou vežou. Je z nej nádherný výhľad na široké okolie a zasnežené vrcholky stromov.

Martina Mihalčatinová

čaišnička

Popravde, na turistiku a vyhlídky v prírode nemám veľmi čas, ale ak spoznávam nové mestá, tak si ich rada obzriem aj z výšky. Ak tá možnosť je. V lete napríklad chodievam do Chorvátska, kde mi v pamäti utkvel krásny výhľad v meste Trogir. Konkrétne z tamojšej zvonice katedrály, odkiaľ vidíte prieliv medzi pevninou a ostrovom. Pohľad na more ma vždy vnútorne upokojí, a tak, ak mám ťažší deň, rada si spomeniem na túto vyhlídku.

Stanislava Bruncviková

komunálna poslankyňa

V nedávnej minulosti ma uchvátili výhľady na Dubaj. Zámerne používam množné číslo, pretože mesto Dubaj pozostáva najmä z mrakodrapov, pričom z každého jedného z nich je dych vyrážajúci výhľad. Ako správna turistka som navštívila aj vrchol najvyššej budovy sveta – Burj Khalify, z ktorej som mala toto púštne mesto ako na dlani. Bolo zaujímavé z cca 800-metrovej výšky sledovať ten stále prebiehajúci rozvoj piesočnej krajiny na jedno z najmodernejších miest na svete.

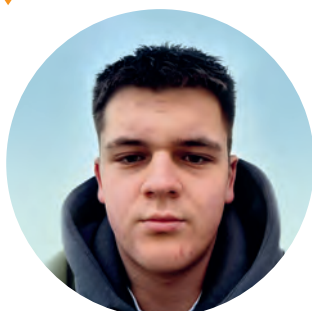

Andrej Heizer

.....
študent
.....

Vo všeobecnosti mám rád turistiku a nevyhýbam sa ani výškam. Je to celkom iný pohľad na svet a často oveľa zaujímavejší ako z roviny. V pamäti mi utkvel školský výlet do Prahy a na Petřín. Samozrejme, že sme boli aj na Pretřínskej rozhľadni, ktorá bola v roku 1891 postavená ako kópia Eiffelovej veže, a musím priznať, že výhľad z nej bol krásny. Mali sme šťastie, pretože bolo krásne počasie, vďaka čomu som mal pocit, že mi celá Praha leží pri nohách.

Lucia Brószová

.....
mamička na materskej
.....

Ak mám byť úprimná, tak výšky nemám veľmi rada. Skôr sa im vyhýbam, ale paradoxne najkrajšie spomienky mám na Braunsberg. Ide o veľký kopec s maličkou drevenou rozhľadňou nad rakúskou dedinou Hainburg an der Donau, ktorá sa nachádza neďaleko slovenských hraníc. Spolu s manželom sme práve tu mali naše svadobné fotenie, ako čerství mladomanželia, v roku 2010. Tieto nádherné zábery s výhľadom na Dunaj nám dodnes zobia obývačku.

Pavol Urbánek

.....
vedúci Parlamentného archívu
.....

Mám rád vyhliadku z bratislavského UFA, ktoré je na moste SNP. Uchvátil ma z nej pohľad na rodné mesto ešte ako dieťa, keď ma sem zobrali starí rodičia a ukázali mi všetky tie dominanty vtedajšieho hlavného mesta SSR a mesta mieru – Bratislava. Pohľad na hrad, Kamzík, Slávin, Petržalku či Dunaj s loďou Propeler, ktorou som sa za 1 Kčs vozil z mesta do lunaparku, urobili už vtedy na mňa dojem. A veľmi rád sa sem s časovým odstupom vraciam dodnes a sledujem, čo nové v meste a jeho okolí pribúda.

ENERGIA NA CESTY

• GLUTEN FREE • 31% PROTEIN • 72 CALORIES PER PACK •

powered by
Rowse
Est. 1939

• GLUTEN FREE • 35% PROTEIN • 77 CALORIES PER PACK •

HIGH PROTEIN

QUALITY PROVISIONS LEGENDARY FLAVOUR

WILD WEST

ORIGINAL

BEEF JERKY

BEEF SILVERSIDE MARINATED, SMOKED & COOKED

Serving Suggestion

• GLUTEN FREE • 35% PROTEIN • 77 CALORIES PER PACK •

LEGENDARY FLAVOUR

WILD WEST

HONEY BBQ

BEEF JERKY

BEEF MARINATED, SMOKED & COOKED

Serving Suggestion

• GLUTEN FREE • 31% PROTEIN • 72 CALORIES PER PACK •

Za slovenskými hokejistami DO OSTRAVY

Hokejoví fanúšikovia sa už iste tešia na svoj každoročný sviatok – majstrovstvá sveta. Tohto roku sa odohrajú v Česku a o ich usporiadateľstvo sa podelia Praha a Ostrava. Slovenský tím svoje stretnutia v základnej skupine odohrá v moravsko-sliezskej metropole. Ak sa vydáte podporiť svojich hokejových hrdinov, máme pre vás niekoľko tipov, čo môžete v Ostrave počas šampionátu zažiť.

32

INŠPIRÁCIA

TEXT: Petr Manuel Ulrych

FOTO: Shutterstock.com, Jan Polák / Wikimedia Commons (CC BY-SA 3.0 DEED)

SK Slovenskí hokejoví fanúšikovia nebudú musieť za svojím tímom cestovať ďaleko. Skupina B, do ktorej bol slovenský tím zaradený, odohrá svoje stretnutia v Ostravar Aréne, ktorá bude počas šampionátu prekrstená na Ostrava Arénu. A žreb šampionátu sľubuje atraktívny zážitok – slovenskú reprezentáciu vedenú kanadským trénerom Craigmom Ramseym čakajú Spojené štáty, Švédsko, Francúzsko, Kazachstan, nováčik z Poľska a tiež Lotyšsko, ktoré na minulých majstrovstvách získalo bronzové medaily.

Ak máte v pláne vydať sa na majstrovstvá, vedzte, že Ostrava Aréna s kapacitou až 12 500 miest stojí v miestnej časti Zábřeh a slúži na kultúrne a športové akcie už od roku 1986. V roku 2004 bola rekonštruovaná. Je domovom hokejového tímu HC Vítkovice Ridera. Od hlavnej železničnej stanice sa k nej dostanete napríklad električkou č. 2 – vystúpte na zastávke Sport Aréna.

ČO OKREM HOKEJA?

Je jasné, že program hokejových fanúšikov Ostravy bude v čase majstrovstiev úplne podriadený hokeju. Aj tak by bola škoda obmedziť návštevu miest len na sledovanie zápasov na štadióne alebo na niektoré z obrazoviek vo fanzóne.

Ostrava je synonymom pre technické pamiatky. Určite zamierte do areálu bývalých železiarní v banskej oblasti Vítkovice, ktoré sa od svojej transformácie na kultúrno-spoločenské centrum stali známym pojmom. Absolvovať tu môžete napríklad komentovanú prehliadku, počas ktorej sa oboznámite s industriálnou históriou tohto ojedinelého miesta a pripomeniete si, ako sa vyrába železo. Vaši potomkovia sa poučia v tunajšom Veľkom a Malom svete techniky a vybláznia v Detskom svete. A keď vyšliapete aj na 36 metrov vysokú Bolt Tower, otvorí sa vám jedinečný výhľad na panorámu moravsko-sliezskej metropoly. →

DÁTUM**ČAS****ZÁPAS**

piatok 10. 5.	16.20	Slovensko – Nemecko
piatok 10. 5.	20.20	Švédsko – USA
sobota 11. 5.	12.20	Francúzsko – Kazachstan
sobota 11. 5.	16.20	Poľsko – Lotyšsko
sobota 11. 5.	20.20	USA – Nemecko
nedeľa 12. 5.	12.20	Slovensko – Kazachstan
nedeľa 12. 5.	16.20	Lotyšsko – Francúzsko
nedeľa 12. 5.	20.20	Švédsko – Poľsko
pondelok 13. 5.	16.20	USA – Slovensko
pondelok 13. 5.	20.20	Nemecko – Švédsko
utorok 14. 5.	16.20	Kazachstan – Lotyšsko
utorok 14. 5.	20.20	Poľsko – Francúzsko
streda 15. 5.	16.20	Nemecko – Lotyšsko
streda 15. 5.	20.20	Slovensko – Poľsko
štvrtok 16. 5.	16.20	Kazachstan – Švédsko
štvrtok 16. 5.	20.20	USA – Francúzsko
piatok 17. 5.	16.20	Nemecko – Kazachstan
piatok 17. 5.	20.20	Poľsko – USA
sobota 18. 5.	12.20	Lotyšsko – Švédsko
sobota 18. 5.	16.20	Nemecko – Poľsko
sobota 18. 5.	20.20	Francúzsko – Slovensko
nedeľa 19. 5.	16.20	USA – Kazachstan
nedeľa 19. 5.	20.20	Slovensko – Lotyšsko
pondelok 20. 5.	16.20	Švédsko – Francúzsko
pondelok 20. 5.	19.20	Kazachstan – Poľsko
utorok 21. 5.	12.20	Francúzsko – Nemecko
utorok 21. 5.	16.20	Lotyšsko – USA
utorok 21. 5.	20.20	Švédsko – Slovensko

DÁTUM**ČAS****ZÁPAS**

štvrtok 23. 5.	16:20	1. štvrtfinále – Praha
		1. štvrtfinále – Ostrava
	20:20	2. štvrtfinále – Praha
		2. štvrtfinále – Ostrava
sobota 25. 5.	14:20	1. semifinále – Praha
	18:20	2. semifinále – Praha
nedeľa 26. 5.	15:20	zápas o 3. miesto – Praha
	20:20	finále – Praha

B**ŽREBOVANIE
SKUPINY****33**
INŠPIRÁCIA

Do Ostravy sa môžete pohodlne zavieť vlakmi Leo Express z Košíc, Popradu alebo Žiliny.

PLAY-OFF

Z iného uhla a väčšej výšky môžete Ostravu vidieť z vyhliadkovej veže tamojšej Novej radnice. Vyhliadková terasa sa nachádza vo výške 73 metrov a v peknom počasí z nej okrem mesta uvidíte Beskydy, Jeseníky a poriadny kus susedného Poľska. Mimochodom – ostravský magistrát sa môže pochváliť najväčšou radničnou budovou u nás.

História mesta je, samozrejme, späť aj s dobývaním uhlia. To si môžete veľmi sugestívne

pripomenúť v Baníckom múzeu v Landek Parku v mestskej časti Petřkovice – počas prehliadky tu sfárate do podzemia bývalej bane Anselm. Banskú minulosť mesta pripomína aj bývalá baňa Michal, ktorej komplex je súčasťou Európskej cesty priemyselného dedičstva.

Ak majú vaše deti rady zvieratá, môžete s nimi navštíviť ostravskú zoológickú záhradu. Tá je druhou najväčšou na území Českej republiky – rozkladá sa na vyše 100 hektároch a chovajú tu takmer 5 000 zvierat z celého sveta. Súčasťou zoo je aj botanický park s tromi botanickými cestami s celkovou dĺžkou 6 km.

Že by ste uvítali nejaký čisto dospelácky tip? Niečo, čo podnikáť v Ostrave večer? Potom je jasným tipom Stodolní ulice. O tej sa hovorí, že nikdy nespí. A nie je to príliš prehnané tvrdenie – desiatky barov, reštaurácií a klubov sú každý deň pripravené obslúžiť zákazníkov túžiacich po zábave a rozptýlení. •

Slovenský tím odohrá svoje stretnutie v Ostrave Aréne. K nej sa od hlavnej železničnej stanice dostanete napríklad električkou č. 2 – vystúpte na zastávke Sport Aréna.

- ✓ VYSOKÝ PODÍL MASA
- ✓ VYSOKÝ PODÍL BÍLKOVIN
- ✓ PLNÁ MASOVÁ CHUŤ
- ✓ NÍZKÝ OBSAH SOLI

CHUŤ PLNÁ ZÁŽITKOV...

...ideálna voľba nielen na cesty!

*Tradícia
s jedinečnou
chutou...*

...i chuť má svého Kmotra

Najkrajšie VYHLIADKY na Slovensku

Podte sa spolu s nami pozrieť na krásy Slovenska z tak trochu inej, vtáčej perspektívy. Zoberieme vás na päť turisticky najobľúbenejších vyhládok, ktoré si už teraz zaradte medzi svoje nadchádzajúce jarné výlety.

A legjobb kilátók Szlovákiában

Látogassuk meg Szlovákia legjobb kilátóit! Megmutatjuk Önöknek azt az öt kilátót, ahonnan csodálatos panoráma tárul a látogatók szeme elé. Ezeket a gyönyörű kirándulóhelyeket érdemes felvenni a bakancslistára!

TEXT: Veronika Vandrašeková

FOTO: Matúš Kotulič / @metthouse_movie , BSK, BTB, sdetmi.sk, domalenka.sk, chodnikkorunamistromov.sk, turisticky.sk

SK Hlavné mesto ako na dlani

Kde inde by sme mali začať putovanie za dych vyrážajúcimi výhľadmi, než v samom srdci Slovenska. Samozrejme, Bratislava má viacero krásnych výhľadov na mesto, a to napríklad z nedávno zrekonštruovanej Michalskej veže či z nádvoría Bratislavského hradu. No za ikonu hlavného mesta považujú samotní Bratislavčania vyhladku z UFA, ktoré sa týči nad mostom SNP, spájajúcim dva brehy Dunaja. Táto vyhladková veža s výškou 95 metrov, ktorej súčasťou je aj reštaurácia, sa začala budovať v roku 1967 a verejnosti bola sprístupnená v roku 1972. Od roku 2005 je UFO dokonca členom veľkej medzinárodnej rodiny vyhladkových veží a výškových budov združenej v organizácii The World Federation of Great Towers. Pri dobrej viditeľnosti z nej môžete vidieť nielen všetky krásy Bratislavy ako na dlani, ale aj susedné Rakúsko a vlastne všetko do vzdialenosti sto kilometrov. Na vrch veže, ktorá svojim unikátnym dizajnom pripomína lietajúci tanier z inej planéty, stojací na pilieroch, sa dostanete pohodlne výtahom. Ten je zabudovaný v jednom z pilierov a cena za vstup sa začína od siedmich eur.

V LONE PRÍRODY

Peknou vyhladkovou vežou v lone prírody sa môžu pochváliť aj Košičania. Hradová, ktorá bola postavená v roku 1987 a v uplynulých rokoch prešla rekonštrukciou, je vysoká 21 metrov a patrí tamojším mestským lesom. Jej unikátnosť spočíva v tom, že stojí na vrchu Hradová, vo výške 466 metrov nad morom, vďaka čomu turistom poskytuje panoramatický výhľad na celé mesto Košice. A nielen to. Počas slnečných dní dovidíte až na okolité →

HU POZSONY MADÁRTÁVLTÁBÓL

Kezdjük is a fővárossal, amely a mi történelmünkben is kiemelkedő helyet foglalt el. Legszebb kilátások a dombon magasodó négy sarkortnyos várból nyílnak, illetve a belvárosban a Mihálytoronyból, az egyetlen még ma is álló nemrégiben felújított óratoronyból is csodás kilátás nyílik Pozsony városára. Pozsony kihagyhatatlan nevezetessége a Dunán átívelő Szlovák Nemzeti Felkelés híd UFO étterme és kilátója. A különleges, hídon álló építmény egy kör alakú étterem és kilátó, ami nagyon felkapott helye Szlovákia fővárosának. A kilátó – amely egész évben nyitva tart 10 és 23 óra között – azért is különleges, mert

oda egy speciális, Svájcban készült felvonó viszi fel az embereket. Az étterem 85 méter magasan van, és onnan még pár lépcsőn kell feljutni a 95 méter magason lévő panoráma kilátóba. Innen madártávlatból csodálhatjuk meg Pozsony szépségét, ideális fotóhely, mivel szemközt a pozsonyi vár pompázik, alattunk a Duna hőmpölyög. Ez a híd az első aszimmetrikus kötélhíd Szlovákiában, és a maga nemében a világon a második, az UFO pedig bekerült a világ legizgalmasabb The World Federation of Great Towers helyei közé.

NÉZZE MEG KASSÁT A MAGASBÓL!

A város panorámájában a közeli Hradová kilátótoronyból gyönyörködhet. Ez a kilátótorony egy olyan domb tetején magasodik, amelyen a múltban egy középkori várkastély állt. A kilátóhoz nagyon könnyű eljutni, a menetrendszerű helyi buszjárat állomása csak egy rövid sétányira található tőle. A mai kilátótorony elődje már a 20. század elején itt állt ugyanezen a dombon. A fából épült Rákóczi kilátótorony 1909-ben épült fel, és 12 méter magas volt. Ezt a tornyot azonban 1919-ben lebontották, és mai kilátótorony csak 1987-ben kezdett épülni a Kassa város Nemzeti bizottságának döntése nyomán. A kilátót 2004 óta a Kassai Városi Erdők Rt. működteti, és 2004 és 2005 között újjáépítésen ment keresztül. A kilátótorony közelében egy fedett pihenőhely található, ahol a látogatók kellemes erdei környezetben, tábornűz mellett tölthetik el szabadidejüket. A gyerekeket a közelben egy tanösvény várja. →

Most SNP a Bratislavský hrad sú dve dominanty hlavného mesta. Predstavujú jeho historickú a modernú tvár. Ale vyhládka je krásna z obidvoch.

Pozsonyi vár és az SNP híd a város két impozáns építménye. Az egyik a történelmi múltját a másik a modern arcát mutatja be a fővárosnak.

SK → pohoria Čierna hora, Volovské a Slanské vrchy. Zaujímavosťou je, že súčasná, moderná veža, stojí na rovnakom mieste, kde stála od roku 1909 pôvodná, drevená vyhladka s názvom Rákociho rozhľadňa. A ako sa sem dostať? Veľmi jednoducho, v rámci prechádzky po dobre označených turistických chodníkoch. Buď pešo alebo na bicykli a pri sebe majte aspoň 50 eurocentov, ktoré zaplatíte za vstup.

TOBOGAN NAD MESTOM

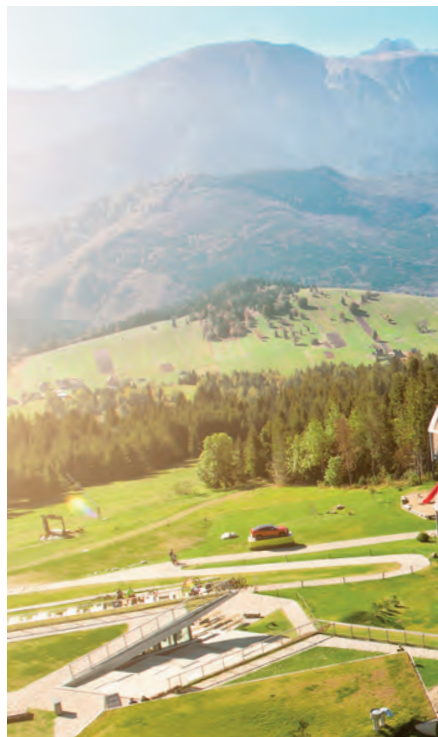
Ak sa vyberiete po žltej turistickej značke z obľúbených Bojnických kúpeľov a prejdete okolo Bojnicej kalvárie, po 30- až 40-minútovej príjemnej prechádzke dorazíte k unikátnej stavbe v hustom lese. Ide o tridsať metrov vysokú Vyhladku Bojnice, ktorá tiež nesie originálnejší názov – Čajka v oblakoch. Táto veža zo železnej konštrukcie je dlhá 2,5 kilometra

HU → ACÉLSIRÁLY A FELLEGEKBEN

A bajmóci kilátótorony, ismert nevén Sirály a fellegekben, a hegyekben található a város felett. Vendégeit mesés szép kilátással köszönti. Egy csehországi, pontosabban morva kilátótorony inspirálta az acélszerkezet tervezőit és megalkotóit, a torony távolból egy sirályra emlékeztet. Az építmény 30 m magasságú, acélszerkezettel és fából készült híddal van ellátva. A kilátó részét képezi a tobogán, így a merészebbek odafentről lecsúszhatnak a mélybe. A toronyból nemcsak a Bajmóci kastély, de Privigye városa is látható. A torony mellett található közvetlenül aprajafalva is jellegzetes fából ácsolt törpe házakkal, mely ingyenesen látogatható. Bajmóc kempingjében ingyenes parkolás. A parkolóból körülbelül 5 perc gyalogútra található a kilátótorony. A kilátó akadálymentes, így babakocsival is látogatható. A csúszda használata 9 euróba kerül.

FÁK FELETTI SÉTA KILÁTÁSSAL

A Magas-Tátra keleti szélén, a Bélai-Tátra lábánál fekvő bájos gorál falu, Zár (Ždiar) melletti szelíd hegy tetején alakították ki a 2017 őszétől látogatható, monumentális lombkorona ösvényt, a nem mindennapi élményt és panorámát kínáló kilátótoronnyal. A Szepesi Magura Bachleda völgyéből, 2018 őszétől már az új, kabinos felvonóval közelíthetjük meg a roppant népszerű tanösvényt és a jellegzetes alakú tornyot. A 180 cm széles, végig korláttal és dróthálóval biztosított, kerekesszékekkel és babakocsival is →

a má 195-metrové stúpanie. Vďaka tomu je vhodná nielen pre zdatných turistov, ale aj pre seniorov či rodiny s malými deťmi. No a keď prejdete na jej vrchol, tak sa vám naskytne jedinečný pohľad na Bojnice z výšky, rovnako tak na Bojnický zámok a neďaleké mesto Prievidza. A keď sa vám dole z výšin nebude chcieť kráčať, tak sa môžete nadol spustiť toboganom. Áno, čítate správne. Súčasťou stavby, na ktorú stojí vstup od 9 eur, je aj tobogan, ktorý vášmu výletu dodá celkom iný rozmer.

NA PRECHÁDZKU LANOVKOU

Ďalší, unikátny panoramatický výhľad, tentoraz na naše veľhory, vám poskytne 32 metrov vysoká vyhládka, ktorá nesie názov Chodník medzi korunami stromov. Ako taký mravček sa tu budete cítiť pri pohľade na majestátnosť Tatier, Pienin a malebného Zamaguria. Chodník, po ktorom môžete kráčať za poplatok začínajúci na desiatich eurách, sa totiž nachádza na hrebeni Spišskej Magury, na hranici Pieninského a Tatranského národného parku. Dĺžka chodníka je 1 234 metrov s postupným, nenáročným stúpaním, vďaka čomu návštevníkom zabezpečí príjemnú prechádzku na čerstvom vzduchu. Vhodný je pre tých skôr narodených aj pre rodiny s deťmi. Jeho súčasťou je totiž i šesť zastávok s didaktickými a zábavnými tabuľami. No a ak si z tohto čarokrásneho prostredia chcete domov odnieť zážitok navyše, tak sa ku chodníku môžete zviezť modernou lanovkou Bachledka.

VÝHLAD NAŠICH PREDKOV

Už sme sa spoločne z výšky pozreli na koruny stromov, veľhory i na moderné mestá. A tak sa teraz podme preniesť v čase o pár storočí späť. Opäť nám k tomu pomôže vyhládka, no tentoraz zo zrúcaniny Devínskeho hradu, →

Slovensko je povestné krásnou prírodou aj nádhernými horami. Oboje môžete obdivovať z veľkého množstva vyhládok.

Szlovákia természet és hegységei szemet gyönyörködhető látvánnyal fogadják a látogatókat. Sok kilátót találunk itt!

→ ktorý patrí medzi tri najstaršie hradné objekty na Slovensku. Kedysi bol svedkom pádu Veľkej Moravy, stal sa prvým štátnym útvarom slovenských predkov a ako pevnosť strážil Uhorské kráľovstvo. Aj preto bol niekoľkokrát dobytý a nakoniec ho v roku 1809 francúzske napoleonské vojsko vyhodilo do vzduchu. Hrad Devín sa majestátne vypína na skalnom brale, nad sútokom riek Dunaj a Morava, v okrajovej časti hlavného mesta. Dostať sa k nemu možno hneď niekoľkými spôsobmi. Jednak prechádzkou po nábreží, na bicykli či autom a v neposlednom rade sa sem na okružné jazdy plavia turistické lode. Neopakovateľný výhľad zažijete z horného hradu, kde sa navyše nachádza stála muzeálna expozícia Hrad Devín v 13. až 20. storočí. Stačí, ak pri vstupe na hrad uhradíte poplatok začínajúci na štyroch eurách. •

→ járható palló a legmagasabb részen 24 méterrel emelkedik a föld szintje fölé, valóban a fenyőfák legfelső emeletén közlekedünk. A tanösvény jelleget az angolul is olvasható, számos tájékoztató tábla fémjelzi. Néhány helyen játékos gyakorlatokra hívják a látogatókat, ezeket, aki akarja, ki is kerülheti.

ŐSEINK OTTHONA

Sétáltunk már a fák felett, túráztunk erdőkben és hegyekben, várost néztünk. Menjünk most egy kicsit vissza a múltba! Nézzük meg a nagymúltú Dévény várát (Hrad Devín), amely a Duna és a Morva összefolyásánál, egy hatalmas sziklaszirten áll és ritka dominánsa a tájnak. A vár a Kárpát-medence nyugati kapujának számított, így a magyar történelem folyamán fontos szerepet játszott, de a szlovák nemzeti öntudat egyik fő szimbólumaként is tartják számon. Néveredete a szláv devina (leány, hajadon, szűz) szón alapul, a mítosz egy lovag által megszőktetett apácát jegyez. Tragikus szerelmük a napjainkban Apácatoronynak nevezett épületrészből való mélybe zuhanással végződik.

Dévény várát csak a Duna zöld és a Morva folyó barna hullámai választják el Ausztriától. Érdekes a vár és a Duna közti sétaúton alulról is megcsodálni a meredek sziklára épült falakat, bástyákat. A vár alatti kikötőből Pozsonyba és Hainburgba is indulnak sétahajó-járatok, tömegközlekedéssel is meg lehet közelíteni a várat. •

Devín na sútoku Moravy a Dunaja ponúka výhľad do širokej krajiny. Preto tu naši predkovia založili opevnené hradisko už pred tisíckami rokov.

A Duna és Morva folyó fölötti hatalmas sziklacsúcson magasodó nagy múltú dévényi vár a vidék rendkívüli hatásos látványossága!

Investujte do reklamy,
ktorá bude vidieť.

obrazovky

polep vlaku

sklápacie
stoly

PR článok

lístky

magazín

Komplexné
kampane pre
ON/OFFline

LABSKÁ STEZKA V ÚSTECKOM KRAJI

Kam na cyklovýlet?

Labský kaňon

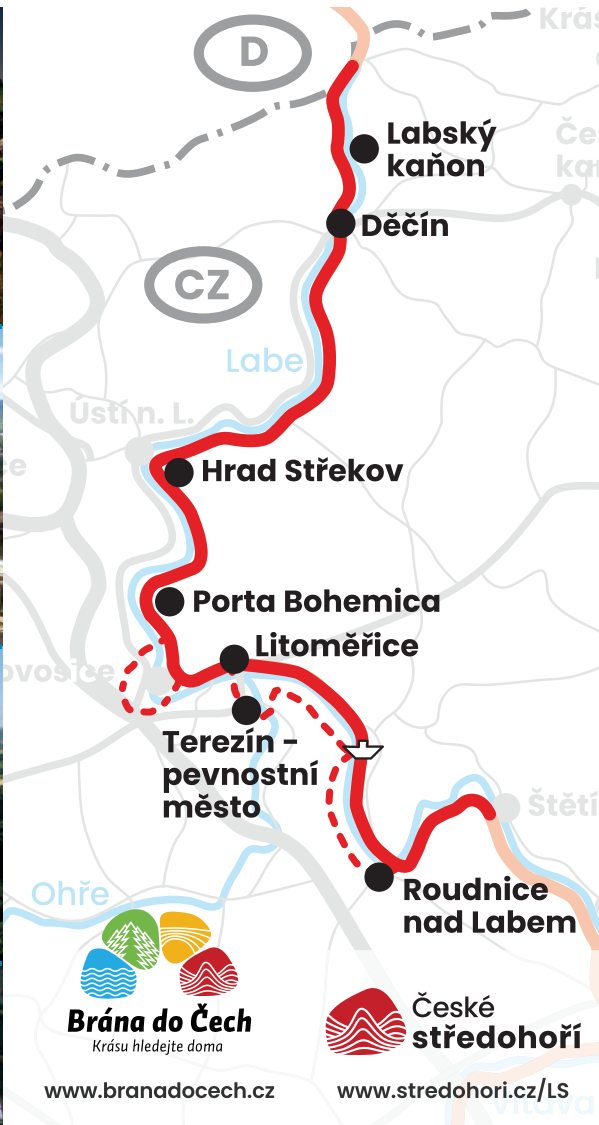
Děčín

Porta Bohemica

Pevnostní město Terežín

Brána do Čech
Krásu hledejte doma

www.branadocech.cz

České středohoří

www.stredohori.cz/LS

Hrad Střekov

Litoměřice

Roudnice n. L. -
Lobkoviczký zámek

Vitajte na Šariši!

Región plný nezameniteľných výhľadov, chutí, folklóru ale aj zvuku v podobe jedinečného nárečia. Jeho podmanivá príroda, zachovaná ľudová architektúra, rozmanité kultúrne a technické pamiatky ho robia kráľom slovenských regiónov.

ŠARIŠ
PESTRÝ REGIÓN

TEXT: OOCR Región Šariš

FOTO: OOCR Región Šariš

www.regionsaris.sk

REALIZOVANÉ S FINANČNOU
PODPOROU MINISTERSTVA
CESTOVNÉHO RUCHU A ŠPORTU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY.

46

ADVERTORIÁL

SK METROPOLA ŠARIŠA

Srdcom regiónu je mesto Prešov, ktoré píše svoju históriu už od 13. storočia. Tretím najväčším mestom Slovenska kedysi viedla povestná obchodná Kráľovská cesta - Via regale - spájajúca Čierne a Baltské more. Viedie ním ešte jedna zaujímavosť, a to 49. rovnobežka. Mesto s jeho bezprostredným okolím má mimoriadne bohatú a dokonca svetovo unikátnu banskú históriu. V Prešove (Solná Baňa) sa začala ťažiť soľ už v 16. storočí ako v prvej solnej bani na území Slovenska. Dnes tu nájdete národnú kultúrnu pamiatku STM - Múzeum Solivar, ktorá patrí medzi najvýznamnejšie technické pamiatky na Slovensku.

UNIKÁTNY REGIÓN

Ak zamierite k Slanským vrchom, v ich kopcach sa nachádza svetový unikát, najstaršie a najrozsiahlejšie,

vyše 35 kilometrov dlhé opáľové bane. Tu bol nájdený najväčší opál Harlekýn. Opály z tohto kúta sveta boli súčasťou kráľovských šperkov.

Keď sa preberiete z opáľovej horúčky, môžete sa z podzemia vybrať priamo do kopcov na okolité hrady. Historickým centrom Šariša bol kedysi hrad Šariš, ktorý ponúka neuveriteľné fotografické výhľady.

Milujete históriu? Z Prešova k nej máte blízko každým smerom. Priamo v centre, v nádherných priestoroch Rákoczyho paláca, sídli Krajské múzeum. Navštívite najvýznamnejšiu sakrálnu stavbu Konkatedrálu sv. Mikuláša a zachovanú Židovskú ortodoxnú synagógu so vzácnou zbierkou judaík. Po bohatej nádielke histórie a ochutnávke typických šarišských gastronomických špecialít, si zašportujte na jedinom velodróme v dráhovej cyklistike na Slovensku.

Šariš si zamilujete každým výhľadom. Budete ho milovať očami, chuťovými pohárikmi aj ušami. Sily naberieť v aquaparku Lipany a po ceste spoznáte oscarové mesto Sabinov. Ak chcete cestovať v čase, navštívte jedinečné miesto Archeopark v Hanušovciach nad Topľou.

Ak hľadáte multizážitkový a multizánrový región, ktorý má niečo pre každú stránku Vášho dobrodružného "JA", určite si to namierte do Šariša.

Šariš, to sú pestré zážitky. •

leo
express

le.cz/eco

Cestujte s nami bez stopy

Spoločne sme už vykompenzovali viac ako
730 ton CO₂ a vysadili 157 stromov.

Sú to spoľahlivé a dobré mašinky!

To hovorí o „svojich“ vlakoch Marek Michal, rušňovodič na trase Bratislava – Komárno. A vie, o čom hovorí, veď za svoj život vyskúšal už rôzne stroje.

TEXT: Jakub Jukl FOTO: Archív Mareka Michala

Megbízható és nagyon jó mozdonyok!

Ezt állítja Michal Marek, a Pozsony – Komárom vonalon közlekedő „vonatairól”. És tudja, hogy miről beszél, hisz mozdonyvezetőként már nagyon sok vonatot vezetett.

48

PREDSTAVUJEME

Jeden deň rušnovodiča

Po príchode do práce zavolám dispečerovi, že sa nachádzam na hlavnej stanici. Poviem mu, aké vlaky dnes veziem, a on mi povie, ktoré motorové jednotky budem mať na daných vlakoch.

Idem na odstavné koľajisko a prichystám si svoj vlak. Zvonku skontrolujem, či na vlaku nie sú rôzne poškodenia, a vnútri skontrolujem interiér. Následne urobím skúšku brzd, požiarneho-bezpečnostné testy a ich priebeh zapíšem do odovzdávkovej knihy.

Konečne vyrážam s prvým vlakom z Bratislavy do Kvetoslavova. Je to približne 25 kilometrov a trvá to 30 minút. Spravím dve takéto otočky.

Poobede beriem vlak, tentoraz do Komárna. To je už dlhšia trasa, približne 100 km, a trvá to dve hodiny. Po príchode do Komárna idem natankovať naftu. Tankovanie trvá asi pol hodiny, a keď je koniec, tak vyrážam svojím posledným vlakom späť do Bratislavy.

Keď prichádzam do Bratislavy, tak ma už čaká kolega, ktorý si odo mňa berie súpravu. Poviem mu, či všetko prebiehalo podľa plánu a či som cestou nemal nejaké poruchy. Nakoniec už len zavolám dispečerovi, že ukončujem zmenu, a overím si, kedy pôjdem najbližšie do práce.

A mozdonyvezető napi teendője

1.

Beérkezéskor felhívom a diszpécserrel és tájékoztatom arról, hogy a pályaudvaron vagyok, és hogy aznap melyik járatokon fogok közlekedni, milyen típusú mozdonyokkal.

2.

Elmegyek a mellékvágányon várakozó vonatomhoz, a mozdonyon elvégzem a szükséges ellenőrzéseket. Kívülről is átnézem, körbejárom a szerelvényt. Majd ellenőrzöm a jármű műszaki állapotát és mindent bejegyzek az átvételi jegyzőkönyvbe.

3.

Elindulok az első útra a Pozsony – Úszor 25 km hosszú vonalon, ami körülbelül 30percig tart. Ezt az utat kétszer teszem meg.

4.

Ebéd után Komáromig vezetem a vonatot. Ez már egy új vonal, 100 kilométer hosszú, és két óráig tart. Komáromba érkezést követően tankolnom kell nyersolajat, ez fél órát vesz igénybe, majd elindulok vissza Pozsonyba, ahol véget ér a műszakom.

5.

Pozsonyban már vár a kollégám, akivel szolgálatot váltok. Átadom neki a jármű állapotáról szóló információkat, elmesélem, hogy milyen volt a műszak, előfordultak e problémák, illetve hogy rendben zajlott e a műszak. Végül felhívom a diszpécserrel, jelentem neki, hogy végeztem és hogy mikor jövök újra dolgozni.

SK Už na úvodnú otázku, ako sa k práci rušnovodiča dostal, sa Marek usmieva. „Plno ľudí obdivovalo vlaky od malička, ale ja som sa k tejto práci dostal naozaj ako slepé kura k zrnu.“ Po strednej škole hľadal prácu v Hornonitrianskych baniach, kde mal počas štúdia prax ako elektrikár. Vtedy však bolo voľné len miesto vedúceho posunu na úseku železničnej prepravy uhlia, tak nastúpil na túto pozíciu. „Así po roku ma oslovili, či by som nechcel robiť rušnovodiča,“ vysvetľuje Marek.

Po splnení predpísaných zdravotných a psychologických testov nastúpil na niekoľkomesačný rušnovodičský kurz. „Bolo to →

49
BEMUTATJUK

HU A feltett kérdésre, hogy miért pont a mozdonyvezetés – mosolyogva válaszol. „Sok gyerek álmodik arról, hogy mozdonyvezető lesz, de nálam ez másként történt. Mondhatnám a véletlen hozta úgy, hogy mozdonyvezető lettem. Középiskola elvégzése után munkát kerestem a felső-nyitrai bányákban, mivel ott végeztem a villanyszerelői szakmai gyakorlatom. De a bányában csak a vasúti fuvarozásnál volt hely, így beléptem oda. Egy év múlva megelődött, hogy nem szeretnék-e mozdonyvezető lenni. Igennel válaszoltam.“

Az orvosi alkalmassági- és a pszichológiai vizsga után elvégeztem a szükséges mozdonyvezetői képzést. „Ez nem volt könnyű →

náročné obdobie, lebo súčasne som začal externe študovať vysokú školu”, hovorí Marek. Po absolvovaní kurzu a následných štátnych skúškach mohol viesť vlaky v nákladnej doprave. Vozil uhlie z Baní Cígeľ a Handlová do elektrárne v Zemianskych Kostoľanoch. S jazdou na jeho súčasnej trati na Žitnom ostrove sa to nedalo vôbec porovnať. „Z Handlovských baní sme stále len brzdlí. A jazdili sme hlavne v noci, keď je železnica voľnejšia pre nákladnú prepravu. Medzi Bratislavou a Komárnom je to väčšia pohoda – trať vedie po rovine a niektoré úseky sú skoro ako jazda električkou. Napokon, na pár úsekoch sa tiež každé 3 – 4 minúty zastavuje na nejakej zastávke,“ opisuje špecifiká oboch tratí.

Ako sa na juh Slovenska z Handlovej dostal? „Asi pred deviatimi rokmi mi bývalý kolega ponúkol, či nechcem nastúpiť na túto trať. A pretože sa mi práve hodilo presťahovať sa do Bratislavy, nastúpil som vtedy ešte u konkurenčného dopravcu.“ Keď potom na trati začala prevádzkovať spoje spoločnosť Leo Express, nastúpil k nej. Zároveň s tým presedlal aj na súčasné vozidlá Alstom Cordia Lint 41, s ktorými je spokojný. „Sú to spoľahlivé a dobré mašinky,“ hodnotí ich uznanlivo. „Pri práci pre bane sme jazdili na starých československých strojoch, oproti nim je komfort na dnešných lokomotívach neporovnateľný.“

Jeho práca sa však neobmedzuje len na vedenie. Musí ich vždy na jazdu pripraviť aj pravidelne kontrolovať. Rušňovodiči pracujú na dvadsať-

dvadňové turnusy, v rámci ktorých majú rozložené jazdy aj dni voľna. „Normálny človek, ktorý je zvyknutý na päťdňový pracovný týždeň, si to asi nedokáže predstaviť,“ dodáva s úsmevom Marek.

A ČO JE NA PRÁCI RUŠŇOVODIČA NAJNÁROČNEJŠIE?

„Musím sa sústrediť, ako sa správa motorová jednotka pri rôznych situáciách. Či pri rozbehu nedochádza k sklzu alebo pri brzdení zase k šmyku. Podľa toho musím pohotovo zareagovať. Okrem toho musím vnímať celé okolie vlaku, nielen sa dívať na koľaje,“ hovorí Marek a dodáva: „Na trati je plno prejazdov, ktoré sú vybavené len svetelnou signalizáciou alebo len „stopkou“.

időszak, mert a meglévő munkám és a tanfolyam mellett levelezőtagozaton főiskolát is végeztem.” A vizsgák sikeres letétele után mozdonyvezetőként dolgoztam, szenet szállítottam Cégely és Nyitrabányáról a nyitránovákai hőerőműbe. A mostani csallóközi útvonallal össze sem lehet hasonlítani, ott többnyire csak este közlekedtünk, a bányából meredek lejtőn vezetett

Musím sledovať, či vozidlo blížiacie sa k takémuto prejazdu brzdí. Ak nie, tak radšej trúbim, aby som vodiča upozornil.“

Samozrejme, nie je ľahké udržať celý čas pozornosť. Na to má Marek svoj recept: „Počúvam hudbu. Všetko, od dobrého rocku cez rap po metal. A potom podcasty. Skrátka, čokoľvek zaujímavé.“ Dôležitý je aj odpočinok mimo pracovného času. Ako trávi rušňovodič svoj voľný čas? „Rád, samozrejme, cestujem a potom tiež chodievam na festivaly. S kamarátmi usporadúvame diskusie na rôzne aktuálne témy v rámci projektu www.instagram.com/zdvorilo/“ uzatvára Marek Michal. ●

a vasút. A Pozsony – Révkomárom szakasz egyszerűbb, néha úgy érzem magam, mintha villamossal közlekednék. A vonalon nagyon sok a megállóhely, helyenként akár 3-4 percenként is megáll a vonat.

És hogyan került ide a déli vasútvonalra? „Kilenc évvel ezelőtt megkérdezte egyik volt kollégám, hogy nem jönnék-e ide erre a vasútvonalra dolgozni. Számomra az ajánlat jókor jött, mert költözni akartam a fővárosba, szóval nem haboztam és átjöttem ide.“ Amikor a vonalon elkezdtek közlekedni a Leo Express vonatjai, ő is az új korszerű Alstom Cordia Lint 41 mozdony vezetője lett. „Nagyon nagy élmény számomra, nagyon jó és megbízható mozdonyok!“ büszkén mondja Marek. „A bányában régi típusú tehermozdonyokat vezettem, össze se lehet hasonlítani őket!“

De a motorvonat vezetés mellett sok minden mással is kell foglalkoznia. A mozdonyt minden indulás előtt rendszeresen ellenőrizni kell. A mozdonyvezetők 22 órás műszakban dolgoznak, a munkanapok váltják egymást a szabadnapokkal. „Aki a napi 8 órás munkához van szokva, az el sem tudja képzelni, hogyan zajlik egy ilyen műszak.“ mosolyog Marek.

ÉS MI A LEGNEHEZEBB A MOZDONYVEZETŐI SZAKMÁBAN?

„Nagyon oda kell figyelni a mozdonyra, hogyan reagál egyes helyzetekben. Hogy induláskor tartja-e a sebességet, ugyanígy fékezésnél is. Mert nekem azonnal reagálni kell, ha eltérést érzékelek. Valamint a tájat is figyelni kell, nemcsak a síneket, hanem a külső környezetet, mert ott is történhet bármikor bármi. Figyelem a vasúti átjárókat, az autókat, ha úgy látom, hogy a gépkocsiveető nem lassít, akkor esetleg rádudálok, hogy figyelmeztessem, lassítson, nehogy baleset történjen!“

Persze nem könnyű szünet nélkül koncentrálni. De Marek tudja, hogy mi segít neki összpontosítani. A zene. És a rádió. „Zenét halgatok. A könnyű zenétől a kemény rock zenéig mindent. És szeretem az érdekes rádió műsorokat is.“ Mivel tölti a szabadidejét? „Természetesen, szeretek utazni. Nagyon szeretem a zenei fesztiválokat. Emellett barátaimmal aktuális társadalmi témájú beszélgetéseket szervezünk és teszünk közzé a www.instagram.com/zdvorilo/ közösségi oldalán.“ ●

BAŘOV
REGION

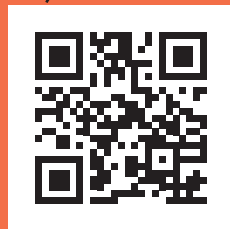

Spoznajte Bařov regi3n

Mrakodrap s kanceláciou vo výtahu,
továreň v záhradách
a domčky ako zo stavebnice...

Vydajte sa po stopách bařovského odkazu.

BATUVREGION.CZ

zlín.

Zlínsko
a Luhačovičko

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Zlínský kraj
Kraj bez hranic

Východní
MORAVA

Projekt Východní Morava v pohybu byl realizován za přispění prostředků státního rozpočtu České republiky z programu Ministerstva pro místní rozvoj.

★★★★★
ALEXANDRIA
Spa & Wellness hotel

Užite si wellness víkend v Luhačovicích

- v hoteli Alexandria nájdete jedinečné wellness centrum, terasu s vonkajšími whirlpoolmi, komfortné ubytovanie aj prvotriedne služby
- vyskúšate blahodárne účinky masáží, procedúr alebo spa rituálov
- zrelaxujete v saunovom svete alebo pri lekciiach rannej jogy
- ochutnáte špeciality vo vyhlásenej Francúzskej reštaurácii

Zdieľajte a vyhrajte

Zdieľajte svoje fotky s hashtagom #leoexpress na Instagrame a vyhrajte 1 000 leo kreditov. Každé tri mesiace vyberáme víťaza a okrem neho zverejňujeme aj ďalšie podarené snímky.

Posztoljon és nyerjen!

Posztoljon képet az Instagram fiókjában a #leoexpress hashtag alatt és nyerjen 1 000 leo-kreditet! Minden harmadik hónapban kisorsolunk egy szerencsést, akinek a fotóját itt publikáljuk.

54

FOTOSÚTÁŽ

VÍŤAZ VYDANIA
VERSENY NYERTESE:

FOTO: @moments_from_slovak_railways

FOTO: @jakabbranislav

FOTO: @olciak_na_tropie

FOTO: @jerzy.michalka

FOTO: @vodic.marek

Vlakom po Karlovarskom kraji

Karlovy Vary
Region

TEXT: Lucie Tereková
FOTO: archív Živý kraj

www.visitvaryregion.com

SK TAJOMNÝ BEČOV

Zámocký areál Bečov nad Teplou ukrýva druhú najvzácnejšiu pamiatku Česka hneď po korunovačných klenotoch. Relikviár svätého Maura, opradený doslova špionážnym príbehom, je šperkárskym skvostom románskeho zlatníctva. Milovníkov prírody osloví rozsiahla botanická záhrada, chodník zameraný na skalnú vegetáciu (bioferrata) alebo voľne prístupné lodičky na rybníku.

SPIEVAJÚCE MARIÁNSKÉ LÁZNĚ

Nezameniteľný genius loci, romantické promenády aj líubezné tóny Spievajúcej fontány, to sú Mariánské Lázně. Až sa nabažíte relaxu pri blahodarných procedúrach a ochutnáte kúpeľné oblátky, vyrazte do parku Bohemium, kde si za jedno popoludnie prezriete miniatúry stavieb z celej republiky.

HISTORICKÝ CHEB

Historické mesto vás preniesie ďaleko do hlbín minulosti našej krajiny. Očarí vás malebný komplex meštianskych domov Špalíček aj chebský hrad –

56

ADVERTORIÁL

Karlovy Vary régió vonattal

A TITOKZATOS BEČOV

A Bečov nad Teplou-kastélykomplexum rejti Szent Maur ereklyéit, amelyet Csehország területén található legjelentősebb román stílusú ékszertárgynak tartanak számon. A díszítéséhez használt legrégebbig gyémánt a 2. századból ered. A természetkedvelőket le fogja nyugözni a nagy botanikus kert és a sziklák növényzetét („bioferrata”) középpontba állító túraútvonal, vagy a tavon szabadon igénybe vehető csónakok.

A ZENÉLŐ MARIÁNSKÉ LÁZNĚ

Gyógyfürdőjéről nevezetes város gyönyörű romantikus hangulatú építészeti remekművekkel rendelkezik. A város nevezetességeiből megemlíthető a fürdő oszlopcsarnoka (csehül Kolonáda) és a Zenélő szökőkút az oszlopcsarnok közelében. A kezelések és városi séták után érdemes megkóstolni a tradicionális helyben süttött édes ostyát (Lázeňské oplatky).

A TÖRTÉNELMI CHEB

Cheb elbűvölő határmenti kisváros történelmi építészettel teli városközponttal. A város figyelemre méltó helyszínei közé tartozik a Špalíček néven ismert középkori házak kis csoportja, valamint a hatalmas román stílusú Chebský hrad (Cheb-várkastély) különösen szép kerttel,

ahol nyáron igényes kulturális rendezvényeket lehet látogatni.

A MÁGIKUS FRANTIŠKOVY LÁZNĚ

Františkovy Lázně az egyik első izsápfürdőváros a világon, gyönyörű romantikus hangulatú építészeti remekművekkel. Széles sétányok és buja parkok, neoklasszicista épületek, sport- és gyógyfürdők jellemzik a fürdőhelyet. Érdemes elsétálni a városi erdőparkba, ahol csónakázni is lehet a tavon, esős időben az Aquaforum nyújt szórakozás a csobbanni vágyóknak.

LOKET A GÓTIKUS VÁR

Loket vára csodálatos környezetben, az Ohře folyó völgyében Karlovy

štaufská cisárska falc. V podhradí sa nachádza areál krajinka, kde sa počas sezóny často konajú kultúrne akcie. Originálny zážitok ponúka návšteva Retromúzea.

MAGICKÉ FRANTIŠKOVY LÁZNĚ

Návšteva klasicistických Františkových Lázní obklopených rozsiahlymi parkami v anglickom štýle vám bude pripadať ako cesta do inej doby. Z centra dôjdete príjemnou prechádzkou do lesoparku s rybníkom Amerika s minizoo a požičovňou lodiek. V daždivom počasí ponúka zábavu aj odpočinok najväčší kúpeľný aquapark Aquaforum.

GOTICKÝ LOKET

Na skalnom ostrohu v zákrute rieky Ohře nájdete miesto presýtené legendami aj živou kultúrou. Návštevu gotického hradu vrátane hradného väzenia s expozíciou útrpného práva môžete spojiť s prehliadkou pivovarského múzea alebo múzea kúpeľných pohárikov. Skontrolujte si svoje kalendáre. V amfiteátri v podhradí sa totiž často konajú kultúrne akcie.

KRUŠNOHORSKÝ SEMMERING

Cesta je cieľ – tu to platí dvojnásobne. Malebnou horskou krajinou vyjdete až do nadmorskej výšky 915 metrov, čo je druhý najvyšší bod na železnici v Česku. Trasa z Nejdku do Perninku ponúka impozantný kamenný viadukt a ďaleké výhľady do údolia. Z Perninku sa môžete vydať napríklad do Hornej Blatnej a po náučnom chodníku až na Blatenský vrch. Cestou nahliadnete do magických Vlčích jám – bývalých cínových baní. •

LOKET

Varytől alig több mint 12 km-re fekszik. Csehország egyik legrégebbig várának 21 méter magas tornyábol páratlan panoráma nyílik az Ohře folyó völgyére. A vár román stílusban épül, többször felújították, jelenleg színvonalas börtön, kerámia és régészeti kiállításoknak ad helyet.

CSEH ÉRCHEGYSÉG SEMMERING

Az út a fontos, nem a cél! Útközben gazdagodunk csodás látvánnyal! Itt a Cseh Érchegységben 915 méterre viszi fel utasait a hegyi vonat, miközben gyönyörű panorámát kínál a táj. A Karlovy Varyból a német Johanngeorgenstadtba vezető vasútvonal az Érchegység Semmering nevet viseli. A vonal legszebb szakaszai közé tartozik a Nejdeck és a Pernink állomás közötti szakasz, ahol egy impozáns viadukt is található. •

500 miliónov zákazníkov
Renfe každoročne cestuje
po celom Španielsku.

16 000 zamestnancov Renfe
pracuje na tom, aby pre nich
zaistili tie najlepšie služby:
presnosť, bezpečnosť
a pohodlie.

**Všetci sa staráme o to,
na čom nám záleží.**

At Renfe we have
500 million customers
who travel across Spain every year.
And **16,000 employees** who
work to give the best
service: punctuality,
safety and comfort.

**We all care about what
we cherish the most.**

MÁME SPOLOČNÚ CESTU

"We share the same journey"

Leo Express, powered by Renfe.
V roku 2021 sa spoločnosti Renfe a Leo Express
spojili a pokračujú v raste spoločne.

Leo Express, powered by Renfe.
From 2021 Renfe and Leo Express
have joined to continue growing together.

renfe

Poznáte Leo Express?

My sa pýtame, vy odpovedáte! Ste vo svete našich vlakov nováčikom, alebo poznáte všetky zastávky naspamäť a so stevardmi si už prakticky vskúšate? Vyplňte náš kvíz a zistite, koľko toho o Leo Express viete.

Ismerik a Leo Expresszt?

Mi kérdezünk, Önök válaszolnak! Most utazik velünk először, vagy jól ismeri a vasutat, a járatot, a megállókat és a személyzettel már tegező viszonyban van? Válaszoljon a kérdésekre, tesztelje le magát!

60

kvíz

ČO ALEBO KOHO OZNAČUJE V ŽELEZNIČNOM ŽARGÓNE SLOVO „HAJC“?

- A: depo
- B: palivo
- C: slepá koľaj
- D: obed rušňovodiča

PRED ZAČATÍM PREVÁDZKY MUSIA VLAKY PREJSŤ PRÍSNYM TESTOVANÍM. NA ČO JE ZAMERANÉ?

- A: či stierače stierajú, svetla svietia a trúba trúbi
- B: bezpečnosť, trakciu, elektromagnetickú kompatibilitu, hlučnosť
- C: cúvanie a odbočovanie
- D: prevoz bicyklov

KEDY SME ZAČALI PREVÁDZKU NAŠICH VLAKOV NA LINKE KOŠICE – PRAHA?

- A: 2014
- B: 2012
- C: 2023
- D: 2018

1.

MIT JELENT AZ A SZÓ, HOGY „PATYOLATMENET“?

- A: mosdóba induló kocsik
- B: üzemanyagtankolás
- C: vakvágányra érkező vonat
- D: végállomásra beérkező vonat

2.

INDULÁS ELŐTT A VONATOK SZIGORÚ ELLENŐRZÉSEKEN MENNEK KERESZTÜL. MELYEK EZEK AZ ELLENŐRZÉSEK?

- A: ablaktörő és dudák
- B: biztonság, vontatás, elektromágneses kompatibilitás, vonatzaj
- C: tolatás és váltók használata
- D: kerékpár és poggyász rögzítése

3.

MELYIK ÉVBEN INDÍTOTTUK BE JÁRATAINKAT A KASSA – PRÁGA VONALON?

- A: 2014
- B: 2012
- C: 2023
- D: 2018

ČO ALEBO KOHO OZNAČUJE V ŽELEZNIČNOM ŽARGÓNE SLOVO „VELKÝ POMARANČ“?

- A: záchrannú brzdu
- B: západ slnka na koľajach
- C: zamestnanec pohybujúci sa v koľajisku
- D: dopravný úrad

DO AKÝCH DESTINÁCIÍ V RÁMCI SLOVENSKA JAZDÍME?

- A: Košice, Bratislava, Nové Zámky, Komárno
- B: Trnava, Trenčín, Piešťany, Nové Mesto nad Váhom
- C: Bratislava, Banská Bystrica, Žilina, Poprad
- D: Košice, Dunajská Streda, Bratislava, Komárno

AKÁ JE DLHÁ TRÁŤ BRATISLAVA – KOMÁRNO?

- A: 100 km
- B: 563 km
- C: 192 km
- D: 65 km

AKÚ EKOLOGICKÚ SLUŽBU PONÚKAME NAŠIM CESTUJÚCIM?

- A: bezpapierový toaletný papier
- B: prevoz auta vlakom
- C: let balónom v prípade výluky
- D: možnosť kompenzovať uhlíkovú stopu

ČO TO ZNAMENÁ, KEĎ VLAK VYKONÁ „ÚVRAŤ“?

- A: zaparkuje v depe
- B: zastaví a zmení smer jazdy
- C: pustí pred seba iný vlak
- D: otočí sa o 360°

AKÉ JE NAŠE FIREMNÉ MOTTO?

- A: Národný dopravca
- B: Kto si počká, ten sa dočká
- C: Cestujte s nami za zážitkami
- D: Do nekonečna a ešte ďalej

4.

MIT JELENT A VASÚTI SZLENGBEN AZ A SZÓ, HOGY „KARMESTER“?

- A: diszpécser
- B: utas
- C: mozdonyvezető
- D: tolatásvezető

5.

MELYIK VÁROSOKBA UTAZHAT A LEO EXPRESSZ-VEL?

- A: Kassa, Pozsony, Érsekújvár, Komárom
- B: Nagyszombat, Trencsén, Pöstyén, Vágújhely
- C: Pozsony, Besztercebánya, Zsolna, Poprád
- D: Kassa, Dunaszerdahely, Pozsony, Komárom

6.

MILYEN HOSSZÚ A POZSONY – KOMÁROM VASÚTVONAL?

- A: 100km
- B: 563km
- C: 192km
- D: 65km

7.

MILYEN ÖKOSZOLGÁLTATÁST NYÚJTUNK UTASAINKNAK?

- A: környezetbarát toalettpapír
- B: autózállítás
- C: léghajó fuvarozás vágányzár esetén
- D: szén-dioxid-kibocsátás csökkentés

8.

KIT NEVEZÜNK „PIROSÁSZNAK“?

- A: kocszivsgálót
- B: vasútforgalmi szolgálattelvőt
- C: takarítót
- D: jegykezelőt

9.

MELYIK A CÉGÜNK MOTTÓJA?

- A: Utazzon velünk!
- B: A türelem rózsát terem!
- C: Utazás az élményekért!
- D: Ugorj fel a vonatra!

SPRÁVNE ODPOVEDE:
1a, 2b, 3a, 4c, 5d, 6a, 7d, 8b, 9c

?

HELYES VÁLASZOK:
1a, 2b, 3a, 4c, 5d, 6a, 7d, 8b, 9c

Darujte

ZÁŽITEK

St

AUGUSTINIÁNSKÝ DŮM

★★★★S

Wellness & spa hotel
Augustiniánský dům ****s

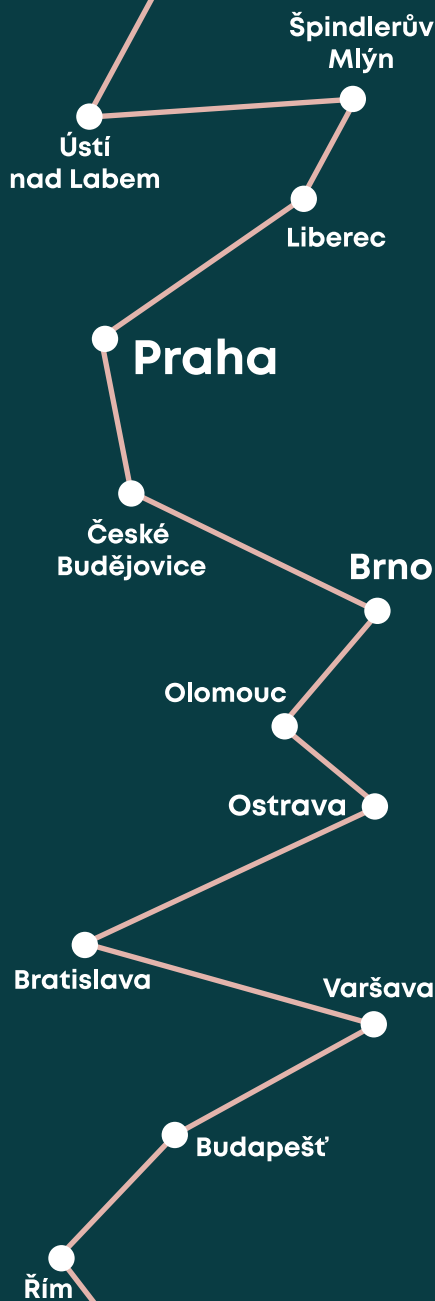
Luhačovice | www.augustian.cz
+420 577 113 666

Želáte si izbu?

Predstavte si to ráno.
Otvorte oči, natiahnite sa
a naskočí vám úsmev na tvári.

Zažite hotely a rezidencie
prispôsobené vášmu pohodliu.

30+ hotelov | 5 krajín | 14 destinácií

Karlovarský kraj
Žijeme regionem

Karlovarský kraj Jarný detox v kúpeľoch

S jarou prichádza ideálny čas na regeneráciu a relaxáciu. Vyberte si zo širokej ponuky relaxačných pobytov v kúpeľných hoteloch v Karlovarskom kraji. Načerpajte nové sily a užite si nádhernú kúpeľnú atmosféru, božský pokoj a blahodarné procedúry s využitím jedinečných prírodných zdrojov. Dovoľenka v kúpeľoch je zároveň najúčinnnejším a najpríjemnejším spôsobom prevencie zdravotných problémov a posilnenia zdravia vášho organizmu. Na výletoch za poznaním čarovných miest využite turistickú kartu Karlovy Vary REGION CARD (www.karlovyvarycard.cz).

www.zivykraj.cz

www.laznezdravi.cz